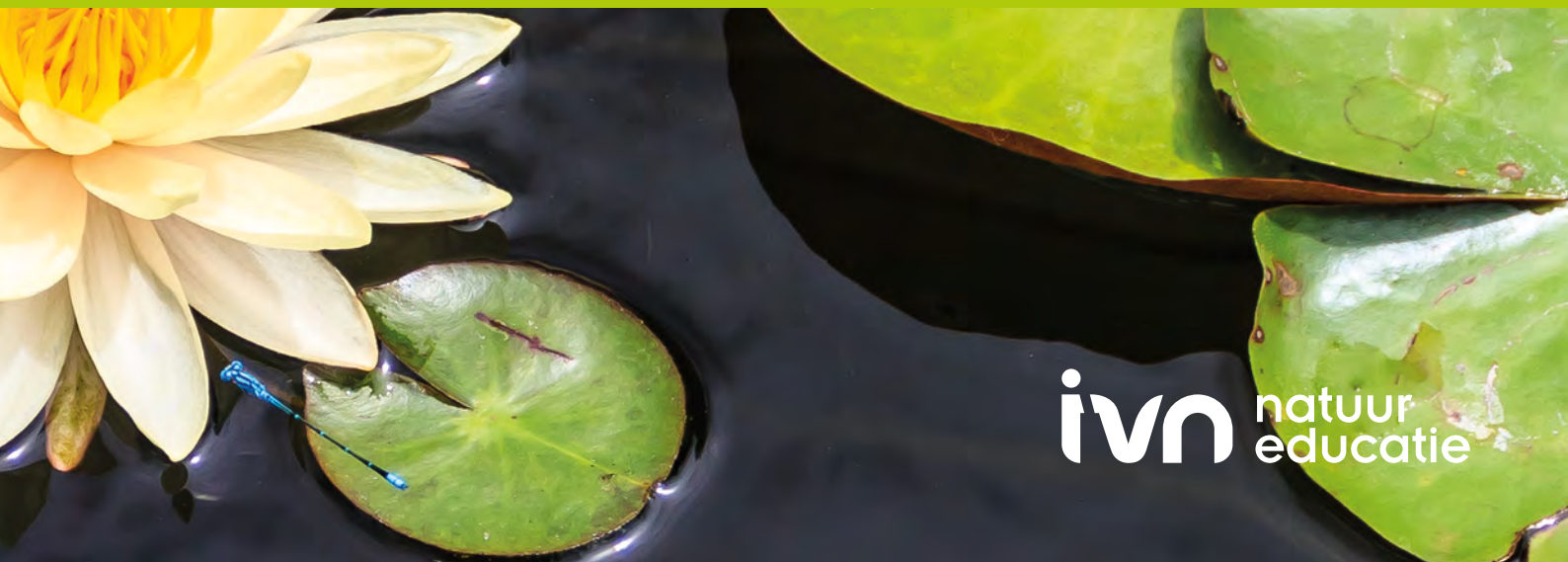

Jaarverslag 2024

5 juni 2025

Voorwoord

2024 was een jaar waarin de maatschappelijke urgentie voelbaar was: van verlies aan biodiversiteit tot groeiende sociale ongelijkheid, van hittestress in versteende wijken tot het afnemende contact met natuur. Juist in deze tijd laat IVN zien wat de kracht is van verbinding – tussen mens en natuur, tussen mensen onderling en tussen organisaties die samen werken aan brede maatschappelijke doelen.

Vanuit onze inhoudelijke domeinen – opgroeien & ontwikkelen, dagelijkse leefomgeving en vrije tijd – en de inzet van onze leden en vrijwilligers, hebben we met duizenden partners en betrokkenen laten zien dat het anders kan. Dat het anders móet.

Op tientallen scholen zijn groene schoolpleinen aangelegd en is lesgegeven in de buitenlucht. Niet alleen goed voor het klimaat, maar ook voor het leervermogen en welzijn van kinderen. Onze vrijwilligers, IVN Jongeren Adviesbureaus en educatiespecialisten hebben samen duizenden jongeren bereikt met natuurbeleving en -kennis die ertoe doet.

In buurten, waar vergroening en gezondheid samenkomen, verbinden we bewoners, zorginstellingen, gemeenten en woningcorporaties. Met Gezonde Buurten, Tiny Forest en Tuinrangers bijvoorbeeld. We maken samen plekken waar mensen weer tot rust komen, elkaar ontmoeten en op adem kunnen komen.

In de zorgsector hebben we met 'Te Gek Groen' 13 iconlocaties ingericht waar biodiversiteit en welzijn hand in hand gaan. In de recreatiesector begeleiden we ondernemers richting natuurinclusieve bedrijfsvoering. En in onze Nationale Parken zijn we dé partner die educatie, participatie en natuurbescherming weet te combineren, met betrokken vrijwilligers en sterke lokale netwerken als ruggengraat.

Wat ons uniek maakt, is onze manier van werken: met hoofd, hart en handen. Als vereniging én beweging. We bouwen aan duurzame relaties met publieke en private partners, en zijn bij uitstek een netwerkorganisatie die verbindt over domeinen, belangen en schaalniveaus heen.

IVN'ers – leden, vrijwilligers en beroepskrachten – vormen samen die beweging. Zij zorgen dat plannen werkelijkheid worden, dat beleving en educatie elkaar versterken en dat mensen perspectief ervaren in hun eigen leefomgeving.

Dankzij hun inzet is IVN springlevend. In 2025 bouwen we hierop voort: aan meer verbinding, meer impact en meer mensen die onze natuur herkennen als onlosmakelijk van onszelf, als plek waar je thuiskomt.

Jan Dijstelbloem
Directeur-bestuurder IVN Natuureducatie

Inhoudsopgave

Opgroeien en ontwikkelen	4
Groene schoolpleinen op de agenda	5
Natuurrijke School	5
Eén IVN-aanpak voor schoolpleinen	5
Campagnes en bereik	5
Jongeren Advies Bureau (JAB)	6
MDT Buitenkans en MDT Meer Natuur	6
Afscheid van het Woldhuis	8
Dagelijkse leefomgeving	9
Werken	10
Wonen	10
Zorgen	15
Vrije tijd	17
Gastvrij in het Landschap	18
Nieuwe training: Natuurinclusief ondernemen	18
Nationale Parken	21
Voorjaarscampagne: ontdek jouw lente-type	22
Groen Traineeship	23
Vrijwilligers en educatie	24
Bereik	25
Expeditie nieuwe gezichten	26
Ontmoetingsdagen	27
Jonge groene vrijwilligers	27
Educatie	28
Communicatie	30
Bestuur en organisatie	32
Interim controle	33
Plan gezonde bedrijfsvoering	33
Medewerkers (P&O)	33
Buitenste Cirkel (voorheen: managementteam)	35
Landelijke Raad	36
Raad van Toezicht	36
Bezoldigingsbeleid	37
Fondsenwerving en Nationale Postcode Loterij	37
Financieel beleid	39
Algemeen	40
Bestuurlijke en financiële richtlijnen	41
Samenvatting financiële resultaten	42
Toekomst en begroting 2024 Vereniging IVN	45
Jaarrekening	47
Bijlagen	
Verdeling reguliere bijdrage Nationale Postcodeloterij 2024	
Verdeling reguliere subsidie provincies 2024	
Subsidie Nationale Parken 2024 – Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit	

Opgroeien en ontwikkelen

Buiten zijn is gezond, verrijkend en essentieel voor de ontwikkeling van kinderen. Het legt de basis voor een levenslange verbondenheid met de natuur. Toch brengen kinderen en jongeren het overgrote deel van hun schooltijd binnen door. Als ze buiten komen, is dat vaak op een versteend schoolplein. Dat is zonde, want uit talloze onderzoeken blijkt hoe waardevol natuurcontact is: het stimuleert de nieuwsgierigheid, bevordert het welzijn en laat een blijvende indruk achter. Het is onze missie om de natuurlijke nieuwsgierigheid van kinderen te prikkelen en natuuronderwijs structureel te verankeren in het basisonderwijs.

Juist in een tijd waarin klimaatverandering en biodiversiteitsverlies steeds urgenter worden, is goed natuuronderwijs belangrijker dan ooit. Dit jaar markeerde het tweede jaar van de Natuurrijke School – een groeiende beweging waarin we samen met IVN-vrijwilligers, onderwijsprofessionals en pionierende scholen bouwen aan een natuurrijk onderwijssysteem.

Groene schoolpleinen op de agenda

Zestig procent van de basisscholen in Nederland heeft nog altijd een versteend en grijs schoolplein. Op warme dagen zijn zulke pleinen te heet om te spelen of leren, en bij regenval staan ze snel onder water. Dat moet anders. Groene schoolpleinen dragen bij aan het welzijn van kinderen – ze verminderen stress en pesten – én bieden ruimte aan natuur in de verstedelijkte omgeving.

Daarom startten we de petitie 'Alle schoolpleinen gezond en groen in 2030'. Deze werd in januari 2024, met 15.677 handtekeningen en steun van ruim twintig maatschappelijke organisaties, aangeboden aan de commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Natuurlijke School

Onderwijspioniers

Samen met twaalf vooruitstrevende scholen werkt IVN aan een stevige plek voor natuur- en buitenonderwijs in het curriculum. In 2024 hebben we met deze onderwijspioniers het belang van natuurrijk leren zichtbaar gemaakt. Op onze website en in videoportretten delen de scholen hun ervaringen en aanpak – als inspiratiebron voor andere scholen die de stap willen zetten naar meer groen in en om het klaslokaal.

Eén IVN-aanpak voor schoolpleinen

In 2024 is gestart met de ontwikkeling van één landelijke IVN-aanpak voor schoolpleinen. Deze integrale werkwijze moet scholen nog beter

ondersteunen bij het vergroenen van hun plein en het stimuleren van beweging in de buitenlucht. De aanpak wordt begin 2025 opgeleverd. Met steun van het ministerie van VWS kregen in 2024 al 60 schoolpleinen verspreid over het land subsidie om via groene interventies actief buiten bewegen te bevorderen.

Afgelopen jaar hebben 760 natuurvrijwilligers op school zich ingezet op 562 basisscholen in Nederland. We organiseerden 75 Natuurrijke Studiedagen voor het primair onderwijs. Tijdens deze dagen worden leerkrachten meegenomen in de waarde van natuur- en buitenonderwijs. Ze ervaren zelf hoe je met eenvoudige middelen buiten les kunt geven, hoe de schoolomgeving groener en leerzamer kan worden ingericht en hoe natuur bijdraagt aan het welzijn en de ontwikkeling van kinderen.

Campagnes en bereik

In 2024 hebben we een breed scala aan activiteiten en campagnes ontwikkeld die kinderen en scholen in heel Nederland wisten te inspireren. Tijdens **Hartje Winter** werden onze materialen 4.519 keer gedownload.

Modderdag was opnieuw een groot succes: maar liefst 330.000 kinderen deden mee op 4.408 locaties. Ook de **Buitenlesdag** en de **Week van de Schooltuin**, met als hoogtepunt de Grote Pieperles, trokken samen 1.316 deelnemers en bereikten 94.775 leerlingen. Tijdens de **Week van de Natuur** en de **Slootjesdagen** meldden 944 mensen zich aan, goed voor 43.078 bereikte leerlingen. Tot slot werd ons lesmateriaal voor de **Kinderboekenweek** 1.741 keer gedownload.

Basisschool Arcade in Utrecht is één van deze pioniers. In een video van KRO-NCRV bezoekt boswachter Tim het groene schoolplein van Arcade en ontdekt hij hoe deze school natuurrijk onderwijs dagelijks in praktijk brengt. Bekijk de video:

[Het groene schoolplein van basisschool Arcade in Utrecht](#)

Het Bewaarde Land

Groep 5 van basisschool De Duinsprong kan niet wachten om op avontuur te gaan in Nationaal Park Loonse en Drunense Duinen. Het is dag twee van het driedaagse programma Het Bewaarde Land, waarin kinderen worden ondergedompeld in de natuur. Even geen schermen, maar beleving en verwondering.

IVN-projectleider Marion de Cocq, al jaren betrokken bij Het Bewaarde Land, observeert de leerlingen met een glimlach. Uit ervaring weet ze dat veel kinderen op dag 1 van het natuurbelevingsprogramma wat onrustig en luidruchtig zijn, en 'vies' van zand en krioelende beestjes. 'Maar de natuur doet echt iets met kinderen. Langzaam komen ze tot rust en dan ontstaat die verwondering', vertelt De Cocq enthousiast. 'Vaak ga ik gewoon even zitten en wat graaien in de grond. Dan komen kinderen al snel kijken wat ik aan het doen ben, zien ze beestjes lopen en dan komen de vragen. Ik geef ze vaak een loeppotje om alles eens goed te kunnen bekijken.'

Jongeren Advies Bureau (JAB)

IVN gelooft dat jongeren creatieve antwoorden hebben op maatschappelijke uitdagingen: een stem die gehoord moet worden! Het IVN Jongeren Adviesbureau betreft jongeren tussen de 12 en 25 jaar vanuit hun opleiding bij maatschappelijke vraagstukken op het gebied van natuur en duurzaamheid. Dit zijn echte, actuele vragen van bedrijven of overheden. In de rol van adviseur praten jongeren mee over hun eigen leefomgeving. Hun frisse en onbevangen blik kan bestaande denkpatronen binnen organisaties doorbreken en innovatie stimuleren. In 2024 werkte het IVN Jongeren Adviesbureau samen met 33 scholen.

MDT Buitenkans

Met MDT Buitenkans ervaren jongeren en jongvolwassenen (16 tot en met 29 jaar) wat de natuur voor hen kan betekenen én hoe zij iets terug kunnen doen voor de natuur. In dit afwisselende natuurprogramma onderzoeken ze hun relatie met de natuur tijdens de natuurdriedaagse en drie coachingsgesprekken. Ze brengen hun kennis en interesse in de praktijk bij een groene doeplek-

aanbieder. Deze aanbieders zijn de grote natuursamenwerkingsprogramma's NL2120 en Werklandschappen van de Toekomst met een focus op 'de natuur als oplossing'. Aan het eind viert deelnemers de afsluiting van het programma.

In 2024 hebben 132 deelnemers een natuurdriedaagse beleefd, 76 deelnemers hebben het volledige MDT Buitenkanstraject afgerond en 4 onderwijsinstellingen hebben zich aangesloten.

Stagiairs bij MDT Buitenkans gingen mee op natuurdriedaagse en delen hun ervaringen [in deze artikelen](#).

**'De natuur kan
veel aan mij hebben,
en ik ook aan de natuur'**

Rhona (20)

MDT Meer Natuur

Met dit MDT project inspireren we jongeren op het voortgezet onderwijs om impact te maken voor meer natuur in Nederland. In 2024 hebben we een programma gemaakt bij IVN Natuurschool Noordwijk, die alle leerlingen volgen als natuurbeleef excursie tijdens hun traject.

Om het programma te testen is er op 15 oktober een pilot geweest met twee klassen (60 leerlingen). Op basis van de evaluaties is het programma verder ontwikkeld en aangescherpt voor de aftrap in 2025.

Afscheid van het Woldhuis: 45 jaar natuurbeleving

‘Natuur leer je niet uit een boekje, je moet er middenin zitten. Met je voeten in de sloot en met je neus in de bagger’ luidt het motto van Het Woldhuis in Apeldoorn. Met pijn in het hart namen we afscheid, want per 1 november 2024 zijn de deuren gesloten en komt er een eind aan de IVN-activiteiten aldaar. Anne Diepenhorst, coördinator van de natuurkampen, vertelt over de wereld waar kinderen de wonderen van de natuur beleefden: ‘De bijzondere momenten op het Woldhuis zijn onuitwisbaar. Zo zag je stadskinderen die de natuur eerst eng vonden, maar na een paar dagen op onderzoek gingen. Ook jong en oud kwamen samen. Ouderen met dementie en kinderen wandelden door het bos en bakten broodjes boven het kampvuur. De verpleging vertelde ons dat de ouderen daar na een paar weken nog over spraken. Heel bijzonder!’

Wat me heel erg is bijgebleven, is het enthousiasme tijdens het waterdiertjes zoeken en grondboren door leerlingen binnen het speciaal onderwijs. Voor sommige van deze leerlingen is de natuur ver weg, maar hier konden ze, met wat extra hulp, volop meedoen. Ik hoop dat het Woldhuis wordt herinnerd als een plek waar een basis voor liefde voor de natuur werd gelegd. Hoewel de deuren sluiten, zal de impact van 45 jaar natuurbeleving blijven voortleven.’

Dagelijkse leefomgeving

Werken

Mensen voelen zich fijner, werken productiever en ervaren minder stress in een groenere omgeving. En meer natuur zorgt voor meer biodiversiteit. De toenemende klimaatproblematiek zorgt voor droogte, hittestress en wateroverlast en daarmee voor schade aan gebouwen en wegen. Planten en bomen verkoelen, vangen water op en zuiveren de lucht. Werken in een groene omgeving heeft dus een groot positief effect op zowel mens als natuur. Het belangrijkste programma voor IVN op het onderdeel 'werken' is Werklandschappen van de Toekomst, waarin in 9 jaar wordt toegewerkt naar een 'nieuw normaal' voor bedrijventerreinen.

Werklandschappen van de Toekomst

Enkele jaren geleden nam IVN het initiatief voor Werklandschappen van de Toekomst, een kennis- en innovatieprogramma dat grotendeels gefinancierd wordt door het Nationaal Groeifonds. In dit programma werkt IVN samen met meer dan 30 partijen – de '6 o's': overheden, onderzoeks- en onderwijsinstellingen, ondernemers, maatschappelijke organisaties en 'onderop' (burgers) – aan toekomstbestendige bedrijventerreinen. Belangrijk, want bijna een derde van onze beroepsbevolking werkt op een bedrijventerrein en alle terreinen samen vormen een gebied bijna zo groot als de hele Veluwe.

IVN had in 2024 een aantal rollen en projecten in dit programma, zoals het sluiten van Green Deals met provincies, communicatie en programmacoördinatie. Er werden Green Deals gesloten met de provincies Noord-Brabant, Gelderland en Utrecht – Zuid-Holland sloot een jaar eerder al aan. Met deze provincies werken we de komende jaren samen aan biodiverse, gezonde, aantrekkelijke en klimaatadaptieve bedrijventerreinen. Het programma werd in 2024 steeds zichtbaarder voor de buitenwereld. Zo werden er eind van het jaar vier Living Labs en acht Ambassadeursterreinen bekendgemaakt: bestaande terreinen die een onderzoeks- en ambassadeurspositie gaan vervullen in het programma.

Wonen

Nederland wordt steeds meer bedekt met beton en steen, wat leidt tot wateroverlast na zware regenbuien en hittestress in steden. Klimaatverandering en verlies van biodiversiteit maken de noodzaak om te vergroenen steeds duidelijker. Groen in stedelijke gebieden is cruciaal voor biodiversiteit, klimaatadaptatie en gezondheid. Meer dan de helft van de Nederlanders leeft in een gematigd tot zeer verstedelijkt gebied.

In 2024 wil IVN benadrukken dat vergroening van buurten geen luxe is, maar een dringende noodzaak. We delen kennis over de voordelen van groen, zoals hogere biodiversiteit, een klimaatadaptief landschap en een gezondere leefomgeving. Vooral in stedelijke gebieden is vergroening essentieel. In 2024 heeft 'wonen' binnen IVN een vlucht genomen. Er zijn 15 buurtcampagnes afgerond, honderden tuinen vergroend en buurten voorzien van groen. In plaats van de beoogde negen 'Gezonde Buurten', zijn er zelfs twaalf buurten gestart.

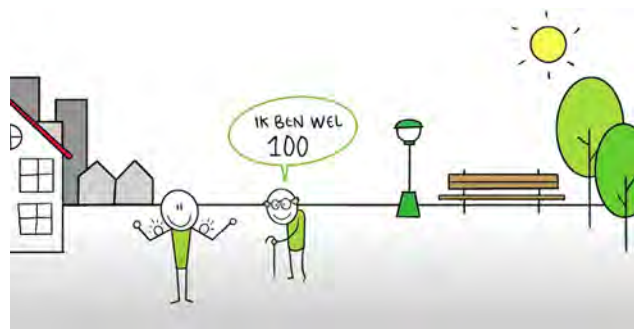
Samen sterker: partnerships

IVN gelooft in samenwerking; samen vergroenen we sneller meer steden en dorpen. In 2024 had IVN wederom de steun van ASN Bank, een meerjarige partnership voor 'wonen'. Mede dankzij ASN konden we samenwerken met partijen zoals Stichting Steenbreek en de Vogelbescherming en bijdragen aan initiatieven zoals Collectief Natuurinclusief. Intern geloven we ook in samen sterker. Een landelijke domeindag en diverse producttrainingen zijn voorbeelden van intern oplijnen voor meer impact. Door van elkaar te leren en actief successen te delen, ontstaan mooie kansen.

Aandacht voor de 3-30-300 regel

IVN hanteert de 3-30-300 regel van Cecil Konijnendijk als richtlijn voor groen in de buurt. De 'regel' gaat uit van drie vereisten aan groen in de leefomgeving: vanuit elke woning of werkplek zicht op minimaal drie bomen, in elke wijk minimaal dertig procent kroonoppervlak en vanuit elke woning een stadspark of groter groen op maximaal 300 meter afstand. Het blijkt in de praktijk moeilijk om deze richtlijn specifiek te behalen, maar het biedt een bruikbare houvast om met gemeenten het gesprek aan te gaan. Groenpartijen als Cobra Groeninzicht hebben de landelijke data al in 3-30-300-kaarten verwerkt waar IVN mee werkt in haar adviesrol aan gemeenten. In 2024 zijn er vanuit dit gedachtengoed 14 regionale acties gedaan gericht op gemeenten.

IVN organiseerde in 2024 diverse trainingen en webinars voor IVN-afdelingen en collega's om de richtlijn naar de praktijk te brengen. Een voorbeeld is deze [video met uitleg over de 3-30-300](#), gemaakt voor IVN-collega's.

Najaarscampagne: plant jij voor mij?

Het najaar was in 2024 de focusperiode in publiekcommunicatie rondom 'natuur in de buurt' voor IVN. Met de herfstcampagne 'plant jij voor mij?' lanceerden we een inspirerende campagne rondom tuin en balkon. Het najaar is vaak een vergeten plantseizoen, maar juist in deze tijd kun je een enorme impact hebben op je tuin, balkon én de biodiversiteit. Een belangrijk onderdeel van de campagne is de vernieuwde versie van de e-learning 'De Levende Tuin'. Een samenwerking met tuinvrouw Anne Wiegers, bekend van het TV-programma 'BinnensteBuiten'.

Met de campagne wil IVN lichtgroene Nederlanders inspireren en activeren om hun buitenruimte—groot of klein—te vergroenen. Populaire soorten vlinders, insecten, vogels vragen hen persoonlijk om hulp: 'Plant jij voor mij?'

Zichtbaarheid via diverse kanalen: van radiospots tot nieuwsbrieven

- Voor leden van de Nationale Postcode Loterij boden we een exclusieve mini-cursus van de Levende tuin aan. Dit item ging mee in de nieuwsbrief van de Postcode Loterij (bereik 1,7 miljoen mensen). Het item werd erg goed gelezen.
- Publicaties in de Telegraaf (oplage gemiddeld 400.000) en Buitenleven magazine (oplage

- 70.000) zorgden voor extra zichtbaarheid.
- Onze radiospot was te horen op NPO2 en 3FM waarmee we 1,6 miljoen mensen bereikten.
- De campagne ging ook mee in de ASN-nieuwsbrief met circa 400.000 abonnees. Artikelen op platforms zoals Libelle online, hetkanwel.nl en een nieuwsbriefitem in Flow Magazine vergrootten onze online impact.
- Onze campagnepagina had meer dan 53.000 weergaven.

Succesvolle lancering van 'De Levende Tuin'

De vernieuwde cursus De Levende Tuin, met Anne Wiegers als boegbeeld, trok meer dan 500 deelnemers. In deze online beginnerscursus zetten de deelnemers hun eerste stappen om natuur een plek te geven in hun tuin. Van het maken van een schetsontwerp tot het kiezen van beplanting. Tijdens het live webinar waren maar liefst 113 mensen aanwezig. Zij deden enthousiast mee en alle vragen werden beantwoord: plenair of via de chat door IVN-vrijwilligers. De cursus werd beoordeeld met een gemiddeld cijfer van 8.4.

'Leuk om te doen! Kort maar krachtig: precies wat ik nodig had. Heel veel nuttige tips, heel veel variatie. Als iets niet van toepassing is, kan je het overlaan. Ik heb zoveel ideeën opgedaan, ik denk dat ik er wel een jaar mee vooruit kan. Ik vond het ook mooi dat het ecologisch was, en alles was goed onderbouwd. Als je meer informatie wilde, kan je verder doorlezen.'

Deelnemer cursus De Levende Tuin

Lokale en regionale impact

Van bloembollenacties in Noord-Holland en Utrecht tot artikelen over bijenplanten in Zuid-Holland en Zeeland: lokale en regionale acties maakten het verschil en hadden een indrukwekkend bereik. Zo inspireerde IVN in Rotterdam mensen tijdens het Groene Doeners Festival en in Capelle aan de IJssel hielpen we tijdens een tuinschetsavond bewoners hun tuin te vergroenen.

Zelf aan de slag met Tuiny producten

Door het vergroenen van tuinen verminder je hittestress, verbetert de wateropname van de bodem en creëer je een leefomgeving voor flora en fauna. En dat maakt impact, want als je alle tuinen bij elkaar optelt, heb je het grootste natuurpark van Nederland! Met kant-en-klare pakketten vol inheemse planten, zoals het Tuiny Bloecipakket, Tuiny Forest, Tuiny Poel en Tuiny Haag, maakt IVN het eenvoudig om bij te dragen aan deze vergroening.

Samen met Sprinklr vierden we het vijfjarige Tuiny Forest-jubileum. Dit zorgde voor een boost in de verkoop van Tuiny-producten. We verkochten 600 Tuiny Hagen, 440 IVN Bloecipakketten, 195 Tuiny Poelen en 400 Tuiny Forests.

Tuiny Dak

In het najaar 2024 lanceerde IVN een nieuw product in de Tuiny lijn: het Tuiny Dak. Samen met Het Groene Lokaal wil IVN onbenutte daken omtoveren tot groene daktuinen. Een mooie kans om ook in het stedelijk gebied extra te vergroenen. Met een Tuiny Dak verkoel je jouw leefomgeving, buffer je regenwater, bescherm je jouw dakbedekking en draag je tegelijkertijd bij aan de biodiversiteit.

In 2024 zijn 4 Tuiny Daken geleverd, 30 Tuiny Daken aangevraagd en 23 nieuwe offertes ingediend voor subsidies.

'Wow, mijn dak leeft!'

IVN'er Eline van Dam heeft een stukje natuur op haar eigen dak in Hoorn. Toen zij en haar vriend in 2021 hun huis kochten, besloten ze hun dakterras niet te laten zoals het was, ze kozen voor een groen dak.

'De eerste lente dat we daar zaten, voelden we de intense hitte van het zwarte dak', herinnert Eline zich. 'We wisten: dit moet anders.' Het idee voor een groen dak zat nog in hun gedachten, door wat ze een jaar eerder in IJsland hadden gezien: huizen met groene mosdaken. Niet alleen mooi, maar ook praktisch door de isolerende werking tegen kou en warmte. Ze bestelden die zomer nog hun groene dak via Het Groene Locket en met hulp van familie rolden ze de matten vol vetplantjes en kruiden uit op hun dakterras.

Al snel begon het dak tot leven te komen. 'Het is heel dynamisch', vertelt Eline. 'Het gaat echt mee met de seizoenen. Door het jaar heen verandert het dak van kleur. Van frisgroen in het voorjaar tot oranjebruin of zelfs koraalrood in een hete zomer. Inmiddels groeien er ook gele bloemetjes en kleine eikenboompjes. Ik vind het leuk dat het zo kleurrijk is.'

Het dak is zorgvuldig ingericht. Zo heeft Eline boomschijven neergelegd als pad om op te lopen. Ze komt er graag: 'Gewoon lekker om te zonnen of te lezen. Je ziet vlinders vliegen en hoort bijen zoemen. Het voelt echt alsof je in een wild weiland zit. Laatst zat er een roodborstje op het dak. Dat zijn van die momenten dat je denkt: wow, mijn dak leeft!'

Naast de dieren die het aantrekt, heeft haar groene dak ook een merkbaar effect op de warmte. 'We voelen echt dat het huis koeler blijft in de zomer', legt Eline uit. 'En als mensen op een warme dag bij ons binnenkomen, zeggen ze vaak dat ze het lekker koel vinden.'

Wat begon met een bankje op een warm rubberen dak, groeide uit tot een groen dak vol leven – een beslissing die niet alleen haar huis, maar ook de omringende natuur heeft verrijkt.

Zorgen

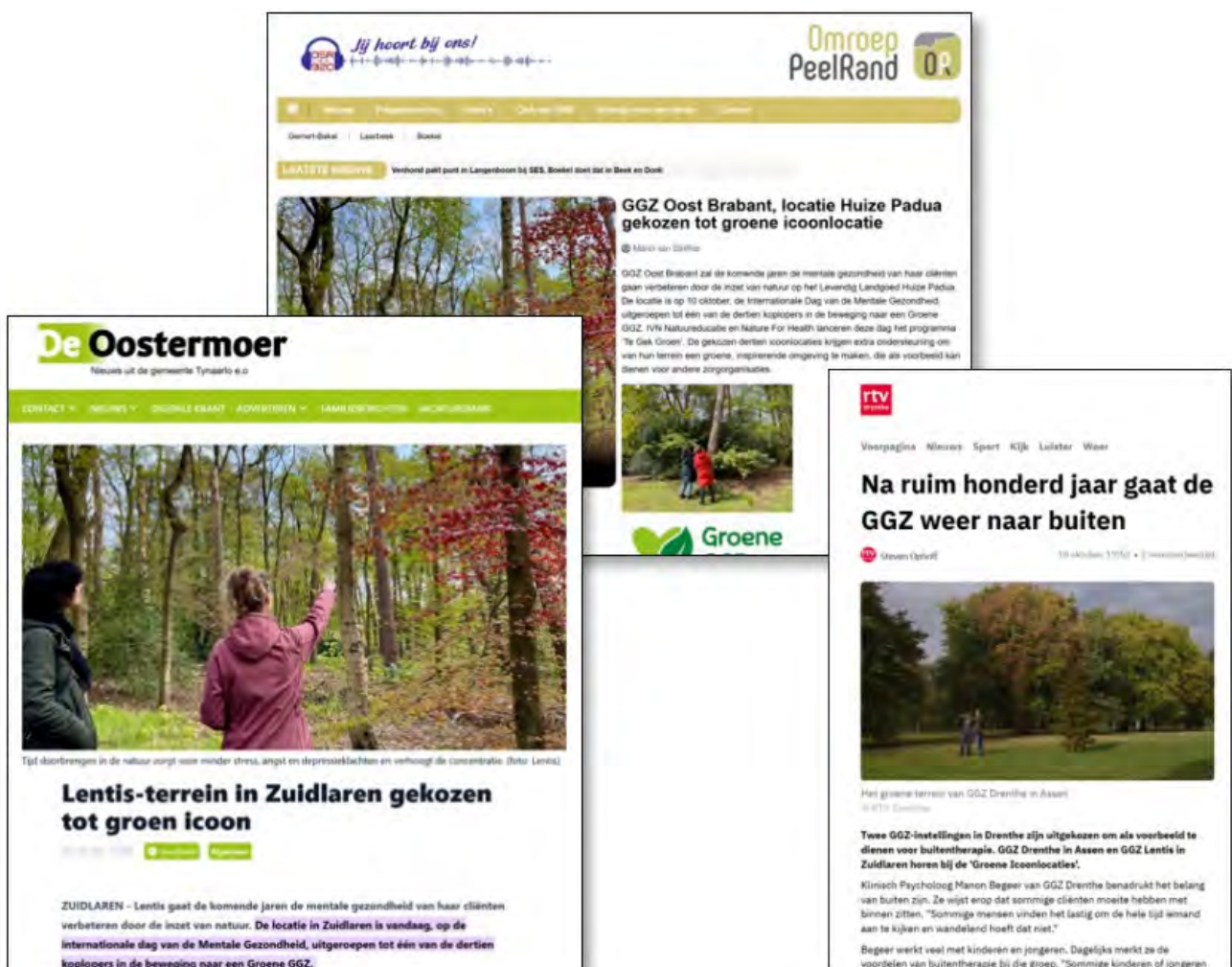
Natuur is goed voor onze gezondheid, zowel fysiek als mentaal. Daarom is het extra belangrijk om groen in te zetten in de gezondheidssector, vooral daar waar mensen het hard nodig hebben, zoals in de Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ). In 2024 heeft IVN haar zorgportfolio verder aangescherpt, afgestemd op de behoeften van onze zorgpartners. Een van de belangrijkste programma's was 'Te Gek Groen', een nieuwe toekenning per 2024 vanuit de Postcode Loterij. Dit programma vormt een essentiële aanjager van de bredere beweging: de Groene GGZ.

Programma 'Te Gek Groen' van start

Natuur speelt een cruciale rol in het verbeteren van mentale gezondheid. Diverse onderzoeken tonen aan dat het doorbrengen van tijd in een groene omgeving stress, angst en depressieklachten vermindert en de concentratie verhoogt. In 2024 jaar ontving IVN een bijdrage van bijna twee miljoen euro van de Nationale Postcode Loterij, waardoor het programma 'Te Gek Groen' van start kon gaan.

Met 'Te Gek Groen' willen we bereiken dat natuur weer benut wordt als een bron voor mentale en positieve gezondheid, voor zowel cliënten, familieleden als zorgprofessionals. Daarnaast zetten we ons in voor de natuur door te investeren in een toename van de biodiversiteit op het terrein of in de buurt van de zorginstelling. We nodigen de buurt uit om mee te doen, zodat mensen elkaar kunnen ontmoeten en het niet uitmaakt of je cliënt, buurtbewoner of medewerker bent als je buiten samen aan de slag gaat.

In 2024 zijn er 13 'Te Gek Groen' icoonlocatie projecten gestart. Het trainen en inspireren van GGZ-medewerkers is een integraal onderdeel van deze projecten. We zijn trots op de stappen die we hebben gezet en kijken uit naar de verdere ontwikkeling en uitbreiding van deze waardevolle initiatieven.

Extra impuls: Groen voor Gezondheid

In november 2024 werd bekend dat het ministerie van VWS een subsidie van 1,8 miljoen heeft toegekend aan het 'Groen voor Gezondheid'-programma, voor een periode van drie jaar. Deze aanvraag, ingediend door IVN en ondersteund door NL-GGZ, VGN en ActiZ, stelt ons in staat om grotere Te Gek Groen plannen te financieren en de inzet van groen in de zorgsector te verbreden.

Met deze subsidie kunnen we extra capaciteit inzetten voor het delen van best practices en kruisbestuiving binnen de zorgsector, met een focus op GGZ, gehandicaptenzorg en ouderenzorg. Daarnaast starten we een groene-gehandicaptenzorgcoalitie en bieden we 22 nieuwe zorglocaties de kans om deel te nemen aan het Groen voor Gezondheid programma.

Het bos als behandelkamer

Urtica-de Vijfsprong is één van de achttien voorlopers binnen de Groene GGZ en ligt verscholen tussen de bossen in de Achterhoek. Behalve mensen met een verstandelijke beperking, wonen en werken hier mensen met een psychische kwetsbaarheid: angst- of stemmingsklachten, of bij herstel na psychose of trauma. Ze komen er voor behandelingen of voor dagbesteding. Veel van de behandelingen vinden buiten plaats, in de natuur. In de groep 'Herstellen in het Groen' werken cliënten in de tuin, in de zuivelmakerij en met het vee om behandeldoelen te halen.

GGZ-agoog Marike van de Pavoordt neemt bijna dagelijks cliënten mee naar buiten voor behandelingen. Ze vraagt van tevoren aan de cliënt of hij of zij dat wil. Ook de route laat ze meestal aan de cliënt over. 'Sommige mensen kunnen zich binnen, tussen vier muren, moeilijk focussen op hun problematiek. Bij anderen ligt

de focus juist wel erg daarop. In beide gevallen kan het een goede optie zijn om naar buiten te gaan. Natuur nodigt uit tot een bredere blik. Je bepaalt samen de snelheid van het lopen, de afstand tot elkaar, je loopt náást elkaar. Als er een stilte valt, roept die niet meteen spanning op. Als iemand zich iets realiseert, kun je dat tijdens zo 'n stilte laten bezinken.'

De spontane dingen die er buiten gebeuren – een ree zien in de verte, een vlinder – kunnen afleidend zijn, maar ze kunnen ook verbazing brengen en de blik openen, volgens Van de Pavoordt. 'Ze laten zien dat er meer is dan "ik en m'n moeilijke dingen."'

Voor bijna alle soorten behandelingen is de natuur geschikt, vindt Van de Pavoordt. Alleen voor heftig lichaamswerk met veel geluiden lijkt het haar minder gepast. Papier om iets uit te tekenen mist ze niet. 'Je kunt vaak prima in de aarde tekenen.'

Vrije tijd

Een kans voor natuurverbinding

In onze vrije tijd zoeken we rust, ruimte en ontspanning – en waar kan dat beter dan in de natuur? IVN maakt van deze momenten méér dan zomaar een uitstapje. Met bijna 20.000 IVN-activiteiten door het hele land zorgen we in 2024 voor vele betekenisvolle natuurervaringen voor recreanten. We geloven dat iedere ontmoeting met de natuur bijdraagt aan verwondering, bewustwording én verbondenheid met onze leefomgeving.

Maar om die ervaringen mogelijk te maken, is er niet alleen natuur nodig om in te recreëren. Er is ook een beweging nodig die recreatie en natuur hand in hand laat gaan. Daarom werkt IVN samen met recreatiebedrijven, brancheorganisaties en grote ketens aan een natuurinclusieve recreatiesector. Onze ambitie is helder:

natuurinclusieve recreatie als het nieuwe normaal in 2030.

Met trainingen, advies en inspirerende voorbeelden helpen we ondernemers om hun terrein te vergroenen, hun gasten te verrassen met natuurbeleving en tegelijkertijd iets terug te geven aan de natuur. Opleidingen zoals Gastvrij in het Landschap en de nieuwe training Natuurinclusief Ondernemen brengen kennis en passie samen. Recreatieondernemers worden lokale ambassadeurs van hun landschap en dragen bij aan biodiversiteit op hun terrein.

Van pionierswerk op Roompot Kustpark Texel tot educatieve impact in de Nationale Parken van Nederland: IVN opent de deur naar magische natuurervaringen in onze vrije tijd.

Gastvrij in het Landschap

Met het cursusprogramma Gastvrij in het Landschap (voorheen Gastheer van het Landschap) leidt IVN recreatieondernemers op tot echte kenners en ambassadeurs van hun omgeving. Deelnemers leren over gebiedskennis, gastheerschap en natuurbeleving, zodat zij hun gasten een unieke ervaring kunnen bieden die verder gaat dan alleen overnachten of recreëren.

In 2024 werd de nieuwe naam stapsgewijs ingevoerd, terwijl de inhoud ongewijzigd bleef. In 2024 vonden vijf regionale trainingen plaats en werd het netwerk versterkt met dertien terugkom-, netwerk- en bijscholingsbijeenkomsten. Ook organiseerden we drie Beleefweken vol inspirerende natuurervaringen voor én met ondernemers. Zo groeit een sterk netwerk van bedrijven die niet alleen gastvrij zijn voor hun bezoekers, maar ook voor de natuur.

Nieuwe training: Natuurinclusief ondernemen

In samenwerking met Green Key ontwikkelde IVN in 2024 de training Natuurinclusief Ondernemen – een praktisch en inspirerend programma voor recreatiebedrijven die hun terrein en bedrijfsvoering willen vergroenen. De training bestaat uit twee inspirerende dagdelen waarin ondernemers leren hoe ze natuur niet alleen kunnen behouden, maar ook kunnen versterken op en rondom hun locatie.

Tijdens de eerste trainingsdag staat het belang van vergroening centraal: hoe maak je jouw terrein aantrekkelijker voor flora, fauna én gasten? Op dag twee gaan deelnemers actief aan de slag met het ontwikkelen van natuurinclusieve belevingen. Tussen de dagen in werken ze aan een concreet plan van aanpak, toegespitst op hun eigen bedrijf.

De training werd in 2024 op vier locaties uitgevoerd: Molecaten (incompany, 19 deelnemers), Nationaal Park Lauwersmeer (13 deelnemers), Noord-Holland (20 deelnemers) en Noord-Brabant (12 deelnemers). Hiermee zetten zij een eerste stap richting een recreatiesector die niet alleen ruimte biedt voor ontspanning, maar ook voor het groeien en bloeien van gezonde natuur.

Inspiratie uur: 'iets terugdoen voor de natuur'

In november 2024 organiseerden we een digitaal webinar voor IVN-vrijwilligers in Noord-Brabant en Limburg, waarin we onderzochten hoe recreanten iets terug kunnen doen voor de natuur. Vrijwilligers deelden voorbeelden en brainstormden over manieren om natuurbeleving te verrijken en deelnemers aan te zetten tot natuurbescherming, ook in samenwerking met lokale recreatiebedrijven. Het was een inspirerende avond vol nieuwe ideeën om natuur en recreatie te verbinden.

Natuurinclusief Ondernemen op Roompot Kustpark Texel

Meer ruimte voor natuur

Een vakantiehuisje aan de kust of een tiny house verstopt in de bossen. Je vindt vakantieparken vaak op de mooiste plekken. Zo ook de parken van Roompot en Landal GreenParks. Dat is niet voor niets. De rust en de ruimte nodigt gasten uit tot een ontspannen week(end) weg.

Roompot en Landal GreenParks bieden samen ruim 300 vakantiebestemmingen aan in Europa. Zo'n 80 hiervan zijn in eigen beheer, en dat biedt mogelijkheden. 'Eén van de thema's in ons ESG programma is 'Nature Nurture', waarin onder andere de verrijking van biodiversiteit op en rondom onze resorts aan bod komt', zegt Jacqueline Baaijens-Bijman, Head of ESG bij Roompot en Landal GreenParks.

Jacqueline werkt met haar collega's aan een integraal beleid met als doel het stapsgewijs verrijken van biodiversiteit op de parken: 'Het is belangrijk dat natuur een centralere rol krijgt op de parken en dat we daadwerkelijke impact maken', vertelt Jacqueline. Om het programma in de praktijk te brengen, zocht ze contact met IVN.

Pionieren op Texel

Samen met IVN werd geïnvesteerd en gepionierd op Roompot Kustpark Texel om een natuurinclusief programma uit te rollen, met werkelijke impact voor flora en fauna en beleving voor gasten. Denk aan een training voor medewerkers over de natuurlijke omgeving, een biodiversiteitsscan van het park, flora- en faunamaatregelen in het groenbeheer, natuuractiviteiten voor gasten en lokale communicatie over het geheel.

De biodiversiteitsscan, waarmee gekeken wordt welke lokale flora en fauna al aanwezig zijn en waar kansen liggen, bood Jacqueline, haar team en de collega's op Texel waardevolle inzichten: 'Wat ik heel gaaf vind, is dat er al heel veel bestond waar we ons niet van bewust waren', vertelt Jacqueline. 'We ontdekten dat er

wilde orchideeën groeien op ons park, op een voetbalveldje. Om de orchideeën te beschermen hebben we het voetbalveldje verplaatst, waardoor we extra beleving voor gasten hebben gecreëerd.'

Beleefeiland

Naar aanleiding van de biodiversiteitsscan zijn op Kustpark Texel nog veel meer maatregelen genomen om de natuur op het park te versterken. Zo is van een klein eiland op het park een heus Beleefeiland gemaakt, dat nu per vlot te bereiken is. Op het eiland staat een Texelse schapenboet met informatieborden over wat er groeit, bloeit en leeft. Bij het herinrichten van het eiland zijn wilde bloemen gezaaid en oevers afgegraven, zodat het een aantrekkelijke plek wordt voor zandbijen en andere insecten. Ook bijzondere vogelsoorten vinden er nu hun thuis, dankzij een oeverwaluwwand en nesten voor ijsvogels. Een andere maatregel is dat op Kustpark Texel nu minder gemaaid wordt. Een grote ommezwaai voor groenbeheer, dat eerst veel werk stak in strakke gazons. Sinds het maaibeleid is veranderd komt de natuurlijke begroeiing weer terug, zoals wilde orchideeën en heide.

Natuurlijke oplossingen

‘Hoe meer je bezig bent met biodiversiteit, hoe meer je erachter komt dat er goede, natuurlijke oplossingen zijn die snel werken’, vertelt Jacqueline. ‘Op het park waren er soms natte plekken tussen de woningen. Daar zijn wadi’s toegepast, ingezaaid met Texelse bloemzaden.’ Het resultaat? Mooie, bloeiende perken met kleurrijke bloemen die wilde bijen en vlinders aantrekken, en blijde gasten.

De positieve ervaringen met natuurinclusief ondernemen op Kustpark Texel werken nu al door in de groenaanpak op andere locaties. Zo licht Jacqueline toe: ‘Op het park Weerterbergen hadden we te maken met de eikenprocessierups. Voorheen werd daar gespoten om de rups weg te houden. Nu hebben we vogelhuisjes opgehangen om vogels naar het park te halen die de rups graag lusten. Een directe oplossing die de natuur biedt en positief door gasten wordt onthaald.’

De inzichten en maatregelen op Kustpark Texel vormen voor Roompot en Landal GreenParks de aftrap van een werkende methode om biodiversiteit te versterken. Jacqueline: ‘Mijn wens is dat we deze resultaten op iedere locatie gaan zien.’

‘De continue verwondering en positieve invloed van de natuur is echt een eyeopener.’

Jacqueline Baaijens-Bijman, Head of ESG
bij Roompot en Landal GreenParks

Nationale Parken

Onze Nationale Parken vormen de kroonjuwelen van het Nederlandse landschap. Het zijn plekken waar natuur, erfgoed, cultuur en landschap samenkomen en waar bezoekers écht kunnen ervaren wat Nederland bijzonder maakt. IVN speelt een centrale rol in het versterken van deze beleving. Want hoe meer mensen zich verbonden voelen met de natuur, hoe groter onze bereidheid om haar te beschermen.

In 2024 was IVN verantwoordelijk voor de coördinatie van communicatie en educatie in maar liefst 20 van de 21 Nationale Parken. We werkten intensief samen met ondernemers, die als Gastvrij in het Landschap-ondernemers in direct contact staan met recreanten. Zij zijn bij uitstek in staat om de verhalen van de parken over te brengen en bezoekers een unieke ervaring te bieden.

Samen met partners zetten we ons in voor een krachtige, eenduidige publieksbeleving, met oog voor de maatschappelijke uitdagingen van vandaag. Met vernieuwende initiatieven, zoals de eerste Laarzendag en het Nationale Parken kwartet, laten we zien hoe sterke educatie en communicatie mensen op een leuke en laagdrempelige manier in contact brengt met de natuur – en hoe die beleving het begin vormt van meer begrip én betrokkenheid bij natuurbehoud.

De eerste Nationale Parken Laarzendag

Maanden zonder regen of juist enorme stortbuien: door klimaatverandering hebben we de laatste jaren te maken met extremer weer. Mens en natuur zijn afhankelijk van voldoende én van schoon water. Dat betekent dat we anders met ons watergebruik en waterbeheer moeten omgaan. Door massaal onze laarzen aan te trekken vroegen we op 26 oktober aandacht voor water tijdens de Laarzendag in de Nationale Parken.

En wat een geweldige Laarzendag was het! Samen met vele enthousiaste bezoekers hebben we genoten van een dag vol leerzame en leuke excursies over waterbeheer in de nationale parken. Van een laarzenmars en plassenstampwedstrijd in Nationaal Park De Biesbosch tot struinen door de kreken in Nationaal Park Duinen van Texel, water- en klimaatfotografie in Nationaal Park Drentsche Aa, een klimaatwandeling onder leiding van de boswachter en een laarzenexpeditie door het moeras van Nationaal Park De Groote Peel.

Het Nationale Parken Kwartet

Om de eenheid en herkenbaarheid van de Nationale Parken te versterken en het verhaal van de parken op een leuke, toegankelijke manier te delen, ontwikkelden we een uniek kwartetspel. Dit spel is ontworpen in samenwerking met de Coördinatoren Communicatie en Educatie van de parken, en biedt voor elk park een eigen kwartet met vier centrale thema's: flora, fauna, landschap en cultuurhistorie. Het kwartet onderstreept de identiteit en het karakter van elk Nationaal Park, met een kleur die past bij de natuurlijke kenmerken van het landschap – van water en heide tot bos en veen. Het resultaat is een visueel

en educatief geheel, waarmee de Nationale Parken letterlijk samenkomen in één hand. Het kwartetspel biedt spelers bovendien de kans om meer te leren over de parken en de iconen waarmee ze geassocieerd worden.

In 2024 werden 5.000 exemplaren van het kwartetspel ontwikkeld en gedrukt. Begin 2025 worden deze spellen verspreid onder de parken en kosteloos aangeboden aan een breed publiek. De distributie zal variëren afhankelijk van de doelgroep, bijvoorbeeld tijdens publieksevenementen, aan schoolklassen of via recreatieondernemers in de omgeving.

Voorjaarscampagne: ontdek jouw lente-type

In april en mei 2024 deed IVN een landelijke campagne op het domein vrije tijd. Met de online test 'Welk lente-type ben jij?' ontvangen deelnemers persoonlijke tips om de natuur in te gaan. Deze test is gebaseerd op Motivatie-vrijetijdstypes. Een greep uit de resultaten:

- 3.773 personen vulden de online test geheel in
- 1842 nieuwe leads en 906 deelnemers aan de

- IVN Natuurschool: Leer de basis
- Online advertenties: bereik 2,1 miljoen impressies en meer dan 10.000 clicks.
- Binnenste buiten TV-item: gemiddeld 650.000 kijkers
- Artikel in Buitenleven met een oplage van 65.000

Groen Traineeship

Veel jongeren willen graag iets doen voor een groenere en duurzamere wereld, maar weten niet precies waar ze moeten beginnen en wat er mogelijk is. Tegelijkertijd staan groene organisaties te springen om juist deze doelgroep te betrekken. Groen Traineeship is de verbindende schakel tussen de twee! In 2024 vonden 13 projecten plaats door heel Nederland waar 133 groene trainees aan meededen. Samen hebben de trainees zich minstens 11.000 uur vrijwillig ingezet om hun duurzame doelen om te zetten in groene daden.

Om alle huidige en oud-trainees en stagiairs de kans te geven elkaar weer te ontmoeten en nieuwe inspiratie op te doen zijn er twee landelijke dagen georganiseerd. In mei kwamen 110 jongeren samen in Nationaal Park de Weerribben-Wieden. Ze volgden excursies en workshops over verschillende natuurthema's, zoals natuurtekenen, een bootexcursie met de boswachter, of op zoek naar libellen, kevers en andere insecten. Een aantal deelnemers bleven zelfs tot drie uur 's nachts op om nachtvlinders te spotten. In het najaar vond de landelijke dag plaats in Nationaal Park de Hoge Veluwe, waar deelnemers hout konden snijden, op paddenstoelenexcursie gingen en meer leerden over het bijzondere gebied.

Nationaal Park Weerribben Wieden

Onderwijsspecial

Op Terra Meppel organiseerden we voor de eerste en tweede klas van vmbo-groen de Onderwijsspecial. Gedurende een half jaar werkten 103 leerlingen één middag per week aan het ontwerpen en planten van een Nationaal Park Tuin op het schoolterrein. Ze kregen les van hun eigen docenten en gastsprekers, zoals een hovenier, tuinontwerper en coördinator van Natuurmonumenten.

Kennisspecial

In drie maanden tijd leren deelnemers aan de Kennisspecial hoe ze Nederlandse planten en dieren kunnen herkennen en beschermen. Het programma bestaat uit digitale avondlessen, meet & greets met experts, opdrachten om uit te voeren in eigen omgeving, velddagen en bezoeken aan natuurorganisaties. In 2024 deden 124 jongeren en jongvolwassenen mee aan de Kennisspecial.

Hoe Groen Traineeship de groene route van jongeren versterkt

Bernadette van Heel heeft vanuit de Radboud Universiteit onderzoek gedaan naar de impact van Groen Traineeship en publiceerde in 2024 de resultaten. 'Voor veel deelnemers was het Groen Traineeship de eerste keer dat ze iets aan groen vrijwilligerswerk deden, en dus een nieuw pad aan het verkennen waren,' deelt Bernadette. Uit het onderzoek blijkt dat jongeren na afloop van hun traineeship beter weten wat groene organisaties doen en welke soorten (vrijwilligers)werk mogelijk zijn in de

groene sector. Ook steeg de motivatie van de deelnemers om zich voor natuur en milieu in te zetten. 'En Groen Traineeship laat zien dat dat op veel verschillende manieren kan. Om iets voor natuur te doen hoef je je niet alleen heel praktisch in te zetten, maar kan je bijvoorbeeld ook vanuit communicatieve of organisatorische hoek bijdragen.'

Meer weten? Lees [deze samenvatting](#) van het onderzoek.

Vrijwilligers en educatie

Bereik

Onze vrijwilligers brengen de natuur weer in de harten van mensen. In elke levensfase verbinden zij mensen met de natuur door beleving en educatie. Dat kan door een zaadje te planten in de kindertijd met natuurlessen op school, als Natuurgids mensen mee te nemen op excursies door natuurgebieden, samen buurten te vergroenen en veel meer. De meeste vrijwilligers zijn actief bij een van de 160 afdelingen in het land.

Ieder jaar wordt er onderzoek gedaan naar alle activiteiten binnen IVN: de bereikmeting. Dit jaar hebben 96 IVN-afdelingen meegedaan aan de bereikmeting en informatie aangeleverd om een overzicht te geven van alle activiteiten binnen IVN. Met behulp van het totaal aantal leden van de afdelingen in 2024 is een schatting gemaakt voor het totaal.

In onderstaande tabel zie je een overzicht van het geschatte aantal activiteiten en deelnemers in 2024. In totaal zijn er meer dan 19.000 activiteiten georganiseerd, waarmee bijna 409.000 mensen zijn bereikt. IVN-afdelingen deden ook actief mee aan landelijke projecten en campagnes.

Met de IVN Sloopjesdagen, World Cleanup Day en Buitenlesdag zijn de meeste activiteiten georganiseerd met de meeste deelnemers. Geschat hebben er ruim 7.000 mensen deelgenomen aan de activiteiten van de landelijke projecten.

In onderstaande tabel zie je ook het mediabereik van de 96 afdelingen, die de bereikmeting hebben ingevuld.

Activiteiten	Aantal activiteiten	Aantal deelnemers
Schoolgerelateerde activiteiten (Primair Onderwijs)	3.354	74.645
Schoolgerelateerde activiteiten (Voortgezet Onderwijs)	188	1.315
Studiegerelateerde activiteiten	50	956
Natuur- en landschapsbeheer	3.819	30.316
Buurtactiviteiten	339	7.134
Zorgactiviteiten	736	9.152
Bedrijfsleven activiteiten	193	2.750
Excursies	4.711	61.750
Recreatieondernemers activiteiten	107	2.043
Jeugdclubs (<12 jaar)	1.327	10.373
Jongerenclubs (12-18 jaar)	70	356
Jongvolwassenen activiteiten (18-30 jaar)	35	634
Fysieke workshops, cursussen en opleidingen	614	8.166
Fysieke lezingen/presentaties	646	18.957
Onderzoeken (bv. tellingen)	1.578	5.497
Open dagen/kraampjes	513	159.540
Online activiteiten	443	401
Overige activiteiten	478	14.823
Totaal	19.201	408.808

Expeditie nieuwe gezichten

IVN-afdelingen staan voor de uitdaging om (bestuurs)leden te werven en te binden. De Expeditie Nieuwe Gezichten is een traject voor afdelingen om deze uitdaging aan te gaan. In 2024 hebben 22 afdelingen de expeditie gevolgd. In november zijn 8 afdelingen in Gelderland, Overijssel en Flevoland gestart, in Groningen, Friesland en Drenthe zijn 5 afdelingen gestart (met ook twee externe organisaties: FFF & KNNV Fryslân). Eind 2024 zijn 4 afdelingen in West-Brabant en IVN Rijk van Nijmegen geworven, met start in het voorjaar van 2025.

‘De doelen die de zeven afdelingen met de expeditie hadden, waren heel divers. De ene afdeling vond de sfeer en gezelligheid in de afdeling het belangrijkste om te verbeteren, de andere afdeling wilde graag een nieuw bestuur formeren. Weer een andere afdeling wilde meer mensen actiever krijgen.’

Ilse Suijkerbuijk, vrijwilligersconsulent
IVN Gelderland en Flevoland

IVN Elsloo: koploper in het activeren van leden

In haar 60-jarig bestaan had IVN Elsloo nog nooit zoveel leden: ruim 150. En dat zonder actief te werven. Circa 110 van deze leden hebben een actieve rol binnen de afdeling. Remi Diris, voorzitter van IVN Elsloo, vertelt hun ‘geheim’.

‘Sinds vijf jaar ben ik voorzitter bij IVN Elsloo en in mijn eerste jaar zijn we ons meer op de jeugd gaan focussen. Eén van de werkgroepen die we toen hebben opgericht, was de Jeugdwerkgroep. We mochten van de basisschool een bijendag voor groep 5 organiseren. Het was een groot succes! Zo’n succes dat we gevraagd werden om een programma op te stellen voor het hele schooljaar, voor alle groepen. Daar zijn natuurlijk veel vrijwilligers voor nodig. We moesten in ons eigen ledenbestand, onder de ‘slapende leden’, kijken om mensen te vinden. In plaats van te vertrouwen op generieke e-mails of grootschalige bijeenkomsten, kozen we voor een persoonlijke benadering.

Naast het terloops aanspreken van mensen bij ontmoetingen, besloot ik zowel nieuwe als bestaande leden te gaan bezoeken. “Meneer de voorzitter, kom binnen!” was bijna overal de eerste reactie. Na een nadere kennismaking deelde ik dat we activiteiten voor leerlingen van groep 1 tot en met 8 gingen organiseren, zoals een beverwandeling of een kabouterwandeling. “Oh, maar dát is leuk!” kreeg ik dan te horen. “Vertel eens wat meer over die dag en wat je voor mij in petto dacht te hebben?” Al snel volgde een enthousiaste bevestiging om te willen helpen. Negen van de tien personen die ik spreek, besluit mee te doen aan een voorgestelde activiteit.’

Ontmoetingsdagen

Om de verbinding tussen beroepskrachten en vrijwilligers te versterken, zijn er dagen georganiseerd waarin zij elkaar ontmoeten en met elkaar in gesprek gaan. Zo is er onder andere een dialoogdag voor alle vrijwilligers van alle terreinbeherende organisaties en medewerkers in Noord-Holland georganiseerd. In Overijssel werd bij IVN Zwolle een ledenmiddag georganiseerd voor alle actieve leden. In Utrecht kwamen vrijwilligers en beroepskrachten samen voor de Ontmoetingsdag, met inhoudelijke sprekers en workshops. Tot slot is in november in regio Noord een Samen meer bereiken-dag voor actieve leden met diverse workshops en aantal beroepskrachten georganiseerd.

Jonge groene vrijwilligers

Stadsvergroeners

De IVN Stadsvergroeners organiseren natuurklussen en workshops in de (stads)natuur voor iedereen tussen de 18 t/m 30 jaar oud in Zuid-Holland. Ze werken bijvoorbeeld bij een Tiny Forest om bomen te snoeien, klimplanten weg te halen en het pad weer netjes vrij te maken. Tussendoor is er voldoende tijd om uit te rusten, te genieten van de omgeving en gezellig bij te kletsen. Het kernteam is de drijvende kracht achter de Stadsvergroeners en organiseert de activiteiten, deelt berichten in de Whatsapp-groep en houdt zich bezig met het vergroten van de zwerm van enthousiaste jongeren. Het kernteam is in 2024 uitgebreid met 4 leden. Zo waren er gemiddeld 6 kernteamleden in 2024. In de zwerm appgroep zaten er gemiddeld 55 jongeren. Ook staan de Stadsvergroeners meer op de radar van de IVN afdelingen. Zo hebben ze onder andere een presentatie gegeven bij IVN Voorne-Putten Rozenburg en IVN Dordrecht.

Op kamp in de natuur

Bij WoesteLand gaan jonge mensen uit heel Nederland mee op natuurvakantie en werkweekenden in binnen- en buitenland. De vakanties zijn gericht op jongeren en jongvolwassenen van 12-30 jaar. Zij gaan actief bezig in de natuur en dragen bij aan natuurherstel en -behoud in samenwerking met natuurbeheerders en biologische boeren. Deze kampen worden begeleid door jongeren die een interne opleiding hebben gevolgd bij WoesteLand.

In 2024 werden 9 kampen georganiseerd met ieder gemiddeld 25 deelnemers (totaal 225 deelnemers). Er zijn 20 begeleiders, waarvan er 5 in dit jaar zijn opgeleid.

In het Waterloopbos

Het Waterloopbos is een Rijksmonument in de Noordoostpolder, waar vroeger proeven zijn uitgevoerd voor grote waterwerken, zoals de Deltawerken. Aan de deelnemers van het zomerkamp 'Varen naar Vroeger' de opdracht om de restanten van deze overwoekerde waterwerken weer vrij te maken en te herstellen. Naast dit vrijwilligerswerk voor Natuurmonumenten was er ruim de tijd om de omgeving te ontdekken. De groep kreeg excursies door het bos, waarbij ze leerden over de unieke geschiedenis van het gebied. Ook konden de jongeren heerlijk zwemmen in de naastgelegen vaart. Begeleider Tessa: 'Samen met een groep jongeren tijd doorbrengen in dit mooie landschap van Natuurmonumenten is een unieke ervaring.'

Natuurontdekkers

Al sinds 2014 neemt IVN Natuurontdekkers kinderen van 8 tot en met 12 jaar mee op een kampen vol natuurbeleving, natuureducatie en veel sport en spel. In 2024 gingen we er 14 keer op uit: 2 keer in de lente, 11 keer in zomer en 1 keer in de herfst. In totaal genoten 321 kinderen van een geweldig kamp, mogelijk gemaakt door 64 fantastische vrijwilligers.

Dankzij de regeling 'Natuureducatie voor iedereen' van het Prins Bernhard Cultuurfonds kunnen de Natuurontdekkers sinds twee jaar nóg meer kinderen laten meegenieten. In 2024 gingen 10 kinderen helemaal gratis mee op kamp en 4 kinderen kregen 30% korting. In de toekomst hopen we nog meer kinderen de kans te geven om met IVN Natuurontdekkers op avontuur te gaan.

Nieuw in 2024 waren onze themakampen science en water. Tijdens deze kampen doken de kinderen in de wereld van proefjes, leerden ze hoe je water kunt zuiveren met bodemmateriaal en speurden ze naar larven van insecten die als volwassen niet meer in het water leven.

Educatie

Educatie zit in het hart van IVN. Het IVN Cursushuis helpt de educatiekrachten in de IVN-afdelingen versterken. Samen met het netwerk van o.a. cursuscoaches en kwaliteitsborgers ('Meetlat'-commissie) verzorgen we materialen voor cursussen en de Natuurgidsenopleiding (NGO), geven advies en organiseren studiedagen en trainingen voor afdelingen. Vanuit de landelijke cirkel 'Educatie' ondersteunen we de educatiekrachten binnen de beroepsorganisatie. Met de 'IVN Natuuracademie' bereiken we het publiek en versterken we middels educatie de verbinding tussen mens en natuur. Want hoe meer je weet over de natuur, hoe meer je ervan gaat houden, én hoe beter je ervoor zorgt.

Vernieuwing van de Natuurgidsenopleiding

De Natuurgidsenopleiding (NGO) van IVN is al meer dan 60 jaar dé toonaangevende opleiding in natuureducatie in Nederland. Deze opleiding leidt enthousiaste natuurgidsen op tot natuurambassadeurs die anderen inspireren en laten verwonderen over de natuur. Met een brede focus op gidsvaardigheden, natuurkennis en natuurbeleving. Om relevant te blijven in een veranderde samenleving met een groeiend en versnipperd aanbod op natuureducatie is vernieuwing van de NGO noodzakelijk. We willen deze opleiding diverser, aantrekkelijker, inclusiever en toekomstbestendiger maken.

Op basis van onderzoek in 2024, waaronder acht regionale sessies met 114 betrokkenen en twee enquêtes onder (ex-)cursisten en geïnteresseerden (N=1.249) zijn vier speerpunten ontwikkeld: diversiteit in deelnemers van de opleiding verhogen, meer flexibiliteit in de opleiding, inclusie verhogen binnen afdelingen die NGO organiseren en een toekomstbestendige opleiding creëren. De komende jaren gaan we over op de ontwikkeling van de opleiding, het draaien van pilots en de implementatie en evaluatie.

'Wanneer je de Natuurgidsenopleiding doet, dan leer je op een andere manier naar de natuur kijken. Het is een openbaring wat je allemaal ziet. En dat is zo leuk om over te brengen aan een ander, leuker dan dat ik gedacht had.'

Gerda Bonninga, NGO-docent bij IVN Alphen aan den Rijn

IVN Natuurcursus: Leer de basis

Met de 'IVN Natuurcursus: Leer de basis' helpen we cursisten op weg in de eerste stappen naar het opdoen van natuurkennis. Van het herkennen van vogels tot het belang van wilde bijen en de komst van de wolf. Door concrete voorbeelden leren ze de natuur en haar samenhang beter begrijpen. Ook verkennen ze hun eigen verbinding met de natuur. In 2024 deden 930 mensen mee, zij beoordeelden de cursus met gemiddeld een 8.

Leer de basis. 'Door deze cursus kwam ik erachter dat ik best weinig weet en het toch leuk vind om meer te leren.' [Verder lezen](#)

Tessa van Looij en Mathilde Lawalata
volgden de IVN Natuurcursus

Leerlijn Gidsvaardigheden

Om een aanbod te creëren waarmee we leden, beroepskrachten en partners uitnodigen tot doorlopend leren en ontwikkelen, zijn we gestart met de 'Leerlijn Gidsvaardigheden': een modulair programma van verschillende niveaus, waarbij scholing op gidsvaardigheden centraal staat. In 2024 hebben we pilots georganiseerd van drie nieuwe modules (storytelling, dilemma's en werkvormen) op basis van de zes kenmerken van goed gidsen en het bestaande aanbod van scholing voor gidsvaardigheden. We hebben nog één pilot te gaan en daarna worden de materialen opgenomen in het IVN Cursushuis, docenten getraind en wordt de leerlijn landelijk geïmplementeerd.

Communicatie

Website

In 2024 had de IVN-website 6.187.022 weergaven, van 2.855.061 actieve gebruikers.

Door een afwijking in de Google Analytics cijfers bij gebruik van Cookiebot zijn de data over 2024 niet helemaal zuiver. Zonder deze maand komen we in totaal op: 5.039.103 weergaven door 1.935.735 actieve gebruikers.

Met 248.774 weergaven is de IVN-natuuractiviteitenpagina de best bezochte pagina van 2024. Dit is een overzichtspagina. Als je hier de bezoekers van de activiteiten op afdelingswebsites aan toevoegt, kom je op een totaal van 1.196.865. Verder zijn wordt de overzichtspagina natuurroutes met 111.214 weergaven vaak bezocht. Andere populaire onderwerpen zijn vacatures, cursussen en lespakketten.

Socials

IVN is vertegenwoordigd op Facebook, Instagram, LinkedIn en YouTube. Ieder kanaal heeft zijn eigen doelgroep en een eigen contentstrategie. Zo delen we o.a. natuurweetjes en foto's van natuurliefhebbers (Facebook en Instagram) en actualiteiten en vacatures (LinkedIn). We hebben ons YouTubekanaal in 2024 opgeschoond en er is een beleid ontwikkeld voor het openbaar delen van video's in geordende, openbare playlists. Ook gebruiken we YouTube als hosting service, bijvoorbeeld voor video's op onze website en Ons IVN.

Dankzij de consistente en kanaalspecifieke strategie op het delen van content, weten volgers wat zij op onze socialmediakanalen kunnen verwachten. En dat spreekt hen aan. Ook in 2024 hebben wij meer volgers weten aan te trekken op alle kanalen.

Facebook	16% groei: 36.215 (+5.040 volgers t.o.v. 2023)
LinkedIn	15% groei: 37.774 (+4893 volgers t.o.v. 2023)
Instagram	13% groei: 28.735 (+3.327 volgers t.o.v. 2023)
YouTube	22% groei: 4280 (+774 volgers t.o.v. 2023)

Mens en Natuur magazine

Het ledenmagazine Mens en Natuur ligt 4x per jaar bij IVN'ers op de mat, met een oplage van 27.096. Een deel van de leden ontvang Mens en Natuur digitaal, in een bladerbare PDF.

Interne communicatie

Ons IVN, het sociaal intranet voor beroepskrachten, leden en vrijwilligers, heeft 8.914 gebruikers (groei van 8.9% t.o.v. 2023). Iedere maand ontvangen 7.443 abonnees de interne nieuwsbrief, de Stuifmail, gericht op actieve leden en vrijwilligers. Dit aantal is gegroeid met 1.1% t.o.v. 2023.

Digitale nieuwsbrieven

Mens & Natuur 1 x per maand	109.623 abonnees (1,7% daling t.o.v. 2023). Het aantal is wederom licht gedaald in 2024 vanwege een opschoning van het databestand.
Kind & Natuur 1 x per maand	29.223 abonnees (5,9% groei t.o.v. 2023)
Natuur & Gezondheid 4 x per jaar	2514 abonnees (3,4%% groei t.o.v. 2023)
Stuifmail 1 x per maand	7.423 abonnees (4,2% groei t.o.v. 2023)
JongIVN 4 x per jaar	1741 abonnees (7,9% groei t.o.v. 2023)

Naamsbekendheid

De naamsbekendheid van IVN meten we jaarlijks in mei. De naamsbekendheid is stabiel gebleven. De spontane naamsbekendheid is 2% en de geholpen naamsbekendheid is 20%.

Bestuur en organisatie

Interim controle

Jaarlijks vindt er interim controle plaats door een extern accountantskantoor. Tijdens deze controle worden o.a. de financiële en personele processen besproken en beschouwd. Zo wordt er aandacht besteed aan:

- Proces bij inkopen, betalingen en baten;
- Proces bij aanneming nieuwe werknemer;
- Proces bij ontslag werknemer / uitdiensttreding;
- Proces bij salarisadministratie;
- Controle op salarismutaties;
- Controle op salarisbetalingen;
- Journaliseren loonjournaalpost in de financiële administratie;
- Analyse personeelskosten.

Plan gezonde bedrijfsvoering

In Q4 2023 heeft IVN een plan van aanpak gemaakt voor het verbeteren van de bedrijfsvoering. Het doel van het plan was als volgt: een hogere directe productiviteit realiseren zodat IVN de kostenstijging in 2024 kan opvangen en de continuïteit van IVN kan waarborgen, in balans met de gewenste impact en het welzijn van de medewerkers. Het plan is begin 2025 geëvalueerd en er is over 2024 een productiviteitsstijging van ruim 6% behaald ten opzichte van voorgaand jaar.

In het plan van aanpak zijn vijf werkstromen opgenomen, waarbij per werkstroom acties zijn geformuleerd. De vijf werkstromen zijn:

1. Spelregels
2. Bewustwording en eigenaarschap
3. Standaardiseren
4. Transparantie
5. Opleiden en communiceren

Investeren in de verbeteringen kost tijd en onze middelen zijn beperkt. Daarom lag de focus in het plan van aanpak op:

- Hergebruik van wat er al is, snelle korte uitvragen, overnemen en uitrollen
- Continu verbeteren, we gaan niet in een keer voor de 10, maar implementeren als het goed genoeg is om te proberen. Dit om te voorkomen dat er heel veel tijd in gaat zitten.
- Inzetten van talent, waarbij we zorgen dat we minimaal onttrekken uit het direct productieve, maar goede keuzes maken wie wat gaat doen, een keuze tussen talent en ruimte

Evaluatie van het plan geeft aan dat de vele

acties die het plan hadden, 21 in totaal, allemaal aandacht hebben gehad. Acties zijn afgerond en geborgd in lijnactiviteiten en een enkele actie verdient nog een aanvullende stap om tot een succes te worden. Deze benoemen we hier specifiek, namelijk (1) projectmatig werken incl. checklijsten, projectstart projectmanagement vaardigheden en (2) de bedrijfsvoering op gebied van de landelijke tak.

Medewerkers (P&O)

Gelijkwaardigheid, vertrouwen en initiatief

IVN is trots op haar missie en op alle beroepskrachten die hier een actieve bijdrage aan leveren. Dit laten we zien via een solide sociaal beleid. Inspirerend tot impact komen; Verbindend met collega's, vrijwilligers en partners; Natuurrijk door educatie en participatie zijn onze kernwaarden. Hier hebben we de IVN spelregels op gebaseerd die onder andere leiden tot: 'Niet mopperen maar opperen'. Qua overleg en besluitvorming laten we ons inspireren door sociocratie 3.0. Zo werken we samen in cirkels. Deze cirkels zijn georganiseerd op basis van waar mensen samen werk te doen hebben. In de hoofdstructuur brengen we regionaal werken en werken in focusgebieden waar we impact willen maken, samen. De cirkels met afvaardiging tellen op tot de besluitvorming en strategie in de Buitenste Cirkel. Daarnaast is de governance cirkel opgericht is om de strategische richting van IVN voor te bereiden en van daaruit de verbinding in de governance met RvT en LR te organiseren.

Aantal beroepskrachten

In 2024 werken gemiddeld 167 beroepskrachten bij IVN (139 FTE; 77% vrouwen en 23 % mannen). De gemiddelde leeftijd van onze medewerkers in 2024 is 43 jaar. De gemiddelde contractduur is 29 uur per week waarvan 61 % een contract voor onbepaalde tijd heeft en 39% een contract voor bepaalde tijd heeft.

IVN is t.o.v. voorgaande jaren licht gestegen in het aantal beroepskrachten. In 2024 vertrokken 34 collega's en kwamen er 42 bij. We zien dat het aantal collega's die IVN verlaten daalt. In 2023 vertrokken 46 beroepskrachten en in 2022 waren dit er 43. Het uitstroombestand over 2024 bedraagt 20,36%. Om het verloop te laten dalen, heeft IVN aandacht besteed aan inwerkprogramma's, introductiedagen en exitgesprekken.

In 2024 zijn er 30 stagiaires verwelkomd en begeleid.

Werving & Selectie

De vacatures bij IVN trekken veel kandidaten aan. Het is niet ongebruikelijk dat er 100+ reacties binnenkomen en dat is goed nieuws in een krappe arbeidsmarkt. Dit is afhankelijk van de toegankelijkheid van de regio waarin de vacature uitgezet wordt.

Fijn, veilig en gezond werken

Het verzuim in 2024 was 4,8%. Dit is een stabiel getal. Hierbij zitten we onder het landelijk gemiddelde volgens de cijfers van het CBS. We kennen weinig langdurig verzuim.

Bij IVN vinden we het belangrijk dat je veilig kan werken. Hoewel er het nodige geregeld is voor meldingen, klachten en het inschakelen van een vertrouwenspersoon, zijn we in 2024 gestart met het vereenvoudigen van deze regels. Dit doen we zodat de weg van klacht tot melding en verbetering zo kort mogelijk is.

IVN-activiteiten worden door beroepskrachten en vrijwilligers uitgevoerd. Natuurlijk moet dat in een plezierige en persoonlijk veilige omgeving gebeuren. Bijzondere aandacht is wenselijk voor situaties waarin IVN'ers te maken krijgen met kinderen, jeugdigen en/of gehandicapten. Deze zijn immers kwetsbaar en vaak afhankelijk van de opstelling en het gedrag van hun volwassen begeleider(s). Vandaar dat we aandacht besteden aan veiligheid binnen IVN en nadenken over welke afspraken er gemaakt kunnen worden over de omgang met elkaar. Zo is er in 2015 de notitie 'In veilige handen opgesteld' en is het verplicht om van vrijwilligers die met kwetsbare doelgroepen, zoals kinderen of ouderen, werken een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) te vragen. In 2020 is voor elke (toekomstige) medewerker van IVN het afgeven van een VOG verplicht gesteld.

IVN is lang een club geweest waar 1.000 bloemen konden bloeien en dat heeft IVN ver gebracht. Maar er is meer nodig. IVN moet zijn als een flinke zomereik: **zichtbaar, robuust en in verbinding met zijn omgeving**. Geen 1.000 bloemen dus, maar een thuis voor 1.000 soorten die verbonden zijn in het ecosysteem en samen optellen tot die prachtige en krachtige eik.

Geen eenheidsworst, maar vanuit een voor ieder herkenbare basis samen bouwen aan een prachtige missie op weg naar krachtige impact. Vanuit een stevig fundament en herkenbare kaders krijgen kansen en ideeën de ruimte en

worden die afgewogen in ons gezamenlijke planproces (jaarplan, begroting, meerjarenvisie). Waar ruimte is, kunnen kleine eikeltjes ontkiemen. We werken aan een IVN waar collega's niet vereenzamen of verzuipen op (onder?) hun eilandje, maar alles verbonden en in beweging is. Waar we de kernwaarde verbinding, waar we extern zo op herkend worden, intern weer meer gaan ervaren.

Deze stap is een volgende in de beweging die reeds een paar jaar geleden is gestart. IVN bouwt door aan een IVN met meer duidelijkheid in missie, visie, strategie en cultuur. Vanuit die verduidelijking en vanuit die kaders is elke IVN'er in staat bij te dragen met als doel: Samen met minder moeite meer **impact maken**. Hiervoor zijn 7 actielijnen gedefinieerd. Deze actielijnen zijn richtinggevend en dus dynamisch. Onderdeel van uitwerken betreft inschatting bijbehorende kosten en tijdsinvestering.

Trainen en slim delen

We koesteren talent en dat laten we zien door interne trainingen voor en door IVN'ers. We noemen dit slim delen. We moedigen leren en ontwikkelen aan en stellen hier €1.000 pp per jaar voor beschikbaar. Daarnaast is er een opleidingsbudget voor teamtrainingen. We willen dat nieuwe collega's goed landen en organiseren daarom twee keer per jaar introductiedagen waarin eerste werk ervaringen gedeeld worden en nieuwe collega's hun kennis bij IVN collega's kunnen ophalen.

De bevoegenheidsmeting

Ieder half jaar meten we de bevoegenheid van onze beroepskrachten. De beroepskracht geeft het werken bij IVN een 7,6! Op een schaal van 1 tot 10. De bevoegenheidsmeting is door 65% van de beroepskrachten ingevuld. De hoogste scores laten zien dat de IVN'er plezier heeft in het werk en er trots op is om bij IVN te werken. De betrokkenheid bij de missie van IVN zorgt ervoor dat werkdruk (score 3,2 op een schaal van 5) een aandachtspunt is. De bevoegenheidsmetingen worden IVN breed en per regio doorgesproken met de vraag: Wat gaat goed? Wat kan beter?

De ondernemingsraad

IVN heeft een actieve Ondernemingsraad die in 2024 bestond uit 5 leden. De onderwerpen waar de OR zich in 2024 mee bezig heeft gehouden is: afstoten of behouden van Het Woldhuis en de Veldhoeve, de webwinkel,

bevlogenheidsmetingen, vindbaarheid van de vertrouwenspersoon, verloop en verzuim.

Medewerksdagen

IVN is werkzaam in 5 regio's. Per regio werken er gemiddeld 30 collega's. Zo zijn we via beroepskrachten verspreid over heel Nederland. De meeste beroepskrachten werken als projectleider. Dit doen ze in verschillende rollen, variërend van vrijwilligersondersteuner, projectmedewerker tot IVN breed programmamanagement. In Amsterdam staat het landelijk bureau waar ondersteunde diensten vanuit het eigen vakgebied, communicatie, financiën, P&O, ICT en ledenadministratie bijdragen aan de missie van IVN.

Om met elkaar in contact te blijven organiseert IVN 1 keer per 1 of 2 jaar een medewerkersdag. Op deze dagen draait het om slim delen, ontmoeten, best practices uitwisselen en teambuilding.

Diversiteit en Inclusie

De werkgroep diversiteit en inclusie bestaat uit 5 leden. Zij werken dwars door alle regio's en domeinen heen. Ze maken de IVN'er bewust, adviseren en doen concrete verbetervoorstellen met als doel een meer divers en inclusiever IVN.

Samen met minder moeite meer impact maken
In 2024 is IVN gestart met: samen met minder moeite meer impact maken. Vanuit 5 actielijnen zetten IVN-ers zich in voor een gezonde en fijne werkcultuur, duidelijke governance structuur en persoonlijk leiderschap.

Actie- en aandachtspunten 2025

- Bestendigen van sociocratie 3.0 in onze werkvormen en besluitvormingsprocessen
- Leiderschap
- Uitbreiden en verbeteren van interne trainingen voor en door IVN-ers
- Aandacht voor veiligheid, verlagen van de meldingsdrempel ongewenst gedrag; RIE en BHV

Salaries

IVN volgt de bepalingen van de cao Sociaal Werk. Deze loopt van 1 juli 2023 tot en met 31 juli 2025. In de cao zijn de volgende salarisverhogingen opgenomen: Per 1 januari 2024 een structurele verhoging van de salarissen van 4%. Per 1 juli 2024 nogmaals een structurele stijging van 4% en per 1 januari 2025 worden de uitloopschalen U1 en U2 toegevoegd aan het reguliere

salarisgebouw, wat extra doorgroeimogelijkheden biedt.

Buitenste Cirkel (voorheen: managementteam)

Jan Dijstelbloem is vanaf begin 2024 algemeen directeur bestuurder van Vereniging IVN. De taken en bevoegdheden van de directeur-bestuurder zijn vastgelegd in de statuten en in het huishoudelijk reglement.

IVN werkt vanuit de principes van Sociocratie 3.0. We hebben met Natuurlijk Werken een cirkelstructuur gebouwd om samen met minder moeite meer impact te bereiken. Er zijn regionale en landelijke cirkels ontstaan die samen werk te doen hebben. Alleen de verbinding tussen deze cirkels en het oude MT was nog niet geregeld.

Daarom is een nieuwe 'Buitenste Cirkel' opgericht wat kan worden gezien als een cirkel van afgevaardigden. Een cirkel die, gefundeerd in de werkende cirkels, staat voor het **collectieve belang** van IVN en daaraan bijdraagt door te zorgen voor besluitvorming waar nodig en bijdraagt aan IVN-brede organisatie op onze A (impact), B (bedrijfsvoering) en C (ons kapitaal: de IVN'er).

De Buitenste Cirkel bestond per 31 december 2024 uit de volgende personen:

- Jan Dijstelbloem: directeur-bestuurder
- Isabelle van den Bouwhuisen: Manager Financiën
- Susan van Os: Manager P&O Mathijs ter Bork: Regiodirecteur Friesland, Groningen en Drenthe Joline de Weerd: Regiodirecteur Overijssel, Gelderland en Flevoland
- Petra Schut: Regiodirecteur Noord-Holland en Utrecht
- Wemke van der Weij: Regiodirecteur Zuid-Holland en Zeeland
- Renske Visscher: Regiodirecteur Noord-Brabant en Limburg
- Titia Tamminga: Manager Verenigingszaken
- Elke van de Wiel: afvaardiging Marketing Communicatie
- Vincent van der Veen: Product Markt Management
- Joris Buis: Product Markt Management
- Daphne Teeling: Product Markt Management
- Ido de Haan: Product Markt Management

Landelijke Raad

De Landelijke Raad vertegenwoordigt de leden van IVN en is daarmee het hoogste orgaan binnen IVN. De Landelijke Raad functioneert als de ledenraad van de vereniging. De raad bestond in 2024 uit 24 personen. 22 leden vertegenwoordigen elk een regio. Daarnaast hebben WoesteLand en Natuurontdekkers elk één zetel. De taken en bevoegdheden van de Landelijke Raad zijn vastgelegd in de statuten en het huishoudelijk reglement. De Landelijke Raad is vier keer bijeengekomen in 2024, aangevuld met een extra vergadering voor een besluit over het Woldhuis en de Veldhoeve.

Op 31 december 2024 bestond de Landelijke Raad uit:

Naam	Regio
Ronald Emons (voorzitter)	Utrecht
Ad van Alphen	Groningen
(vacant)	Friesland
(vacant)	Drenthe
Thea Huisman	Overijssel
Peter Hartog	Flevoland
Gerard van der Kamp	Achterhoek
Arian van Weerden	Rivierenland
Wim Chardon	Veluwe
Foppe de Haan	Noord-Holland
Chrit van Ewijk	Zuid-Holland
Martijn Disco	Utrecht
Theo Hendriks	Zeeland
Carlien Nijdam	Zeeland
Annemarie Weldring	Brabant West
Gerard Lijten	De Kempen
(vacant)	Maasdal
Jan Roelofs	ZO Brabant
(vacant)	Midden Limburg
(vacant)	Parkstad
Martinus van Wezel	W. Mijnstreek
Harry van Haren	Groene Woud
Berry Dufornee	NO Brabant
(vacant)	Maas en Mergelland
Rob Venderbos	WoesteLand
Anouck Fietje	Natuurontdekkers
Rob Venderbos	WoesteLand
Anouck Fietje	Natuurontdekkers
Berry Dufornee	NO Brabant
(vacant)	Maas en Mergelland
Rob Venderbos	WoesteLand
Anouck Fietje	Natuurontdekkers

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht houdt toezicht op het beleid van de Bestuurder en de algemene gang van zaken binnen de organisatie. De Raad van Toezicht staat de Bestuurder met advies terzijde. De Raad van Toezicht heeft in 2024 vier keer vergaderd. In 2024 heeft Hans Gilissen afscheid genomen als voorgenomen van de Raad van Toezicht, na een periode van bijna 5 jaar. De zoektocht naar een nieuwe voorzitter is gestart in 2024 onder leiding van een daartoe ingestelde Benoemingsadviescommissie, waarin zowel de Landelijke Raad als Raad van Toezicht als Bestuur zijn vertegenwoordigd.

Samenstelling Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht wordt gevormd door zeven personen, waarvan één positie per jaareinde vacant was. Op 31 december 2024 bestond de Raad van Toezicht uit:

Naam:	Saskia de Jonge
Rol:	Voorzitter a.i. Raad van Toezicht
Aftredend per:	april 2027
Herbenoembaar:	nee
Functie:	Manager kennisontwikkeling bij ProRail

Naam:	Rolf Boersma
Rol:	Lid Raad van Toezicht & lid Audit Commissie
Aftredend per:	november 2025
Herbenoembaar:	ja
Functie:	Secretaris IVN de Maasvallei

Naam:	Bart Franken
Rol:	Lid
Aftredend per:	april 2028
Herbenoembaar:	nee
Functie:	Projectmanager Natuur bij Antea Group
Nevenfuncties:	- Voorzitter Netwerk Groene Bureaus (NGB) - Lid Werkveldadviescommissie (WAC) Van Hall Larenstein - Secretaris-Penningmeester bij St. Catharina Gilde Vught

Naam: Jurre Mulder
Rol: Lid RvT & lid Audit Commissie
Aftredend per: november 2026
Herbenoembaar: nee
Functie: Directeur/Chief Digital & Technology Officer bij Intergamma

Naam: Jetske van den Bijtel
Rol: Lid
Aftredend per: november 2026
Herbenoembaar: ja
Nevenfuncties:

- Lid bestuur Natuurvereniging De Ruige Hof in Amsterdam-Zuidoost
- Lid bestuur Stichting Hulpfonds Abcoude-Baambrugge
- Secretaris bestuur IVN afdeling De Ronde Venen en Uithoorn.

Naam: Boudewijn Kanen
Rol: Lid RvT & aanspreekpunt voor de Ondernemingsraad
Aftredend per: december 2027
Herbenoembaar: nee
Functie: Advocaat bij Liber Dock

Bezoldigingsbeleid

Het bezoldigingsbeleid voor bestuurders, directie, toezichthouders en medewerkers staat toegelicht in de jaarrekening.

Fondsenwerving en Nationale Postcode Loterij

Subsidies

In totaal is in 2024 aan subsidies van overheden circa € 11.996.000 ontvangen, onder te verdelen in drie typen subsidies. Circa € 3.360.000 betreft reguliere subsidies van provincies ten behoeve van regionale activiteiten. Deze worden jaarlijks toegekend en de verdeling hiervan wordt in bijlage 2 toegelicht. Een bedrag van € 1.300.000 is ontvangen vanuit het ministerie van LNV ten behoeve van onze activiteiten in de Nationale parken. Als laatste ontvangen we van gemeenten, provincies en andere overheden voor circa

€ 7.336.000 aan subsidies voornamelijk op projectbasis. Van de gemeente Amsterdam hebben we over 2024 een toekenning ontvangen van € 740.563 voor Natuurhub Amsterdam.

Particuliere fondsenwerving

IVN is een vereniging met ruim 31.000 leden in 2024. Zowel de afdelingen als de landelijke vereniging hebben een structureel ledenwervingsbeleid. Bij alle activiteiten stimuleren we mensen lid te worden van IVN. Hier zetten we voornamelijk digitale middelen in bij onze campagnes. Daarnaast worden veel mensen lid vanwege bijvoorbeeld activiteiten van onze afdelingen, zoals cursussen en excursies.

Op dit moment werven we niet actief onder particulieren om te doneren of donateur te worden. Individuele (kleine) donaties worden toegevoegd aan het fonds "Investeringsbudget" waaruit activiteiten kunnen worden gefinancierd die onze impact vergroten maar niet (volledig) door een opdrachtgever gefinancierd kunnen worden. Zo maken we samen meer impact.

Vermogensfondsen

De totale bate van (vermogens)fondsen over 2024 kwam in 2024 uit op € 450.480. Vrijwel alle toekenningen door vermogensfondsen vinden plaats op basis van projectvoorstellen. Vanuit de Van Leer Foundation heeft IVN in 2022 een toezegging ontvangen van € 165.680 van de Van Leer Foundation voor het project Scaling GBSY – om groen/blauwe schoolpleinen te realiseren en het aanbod van groen in de publieke ruimte te doen toenemen. Tot en met 2024 is hiervan € 132.884 besteed. In 2024 hebben we daarnaast vanuit dit fonds een toezegging ontvangen van € 250.000 waarvan tot en met 2024 € 40.754 is besteed.

Bedrijfspartners

IVN werkt samen met bedrijven om nóg meer impact te kunnen maken: door het vergroten van ons bereik en om middelen te verwerven voor onze activiteiten.

Begin 2023 is IVN Natuureducatie een samenwerking aangegaan met VolkerWessels en Earthwatch Europe voor het planten van 21 Tiny Forests. Dit project beslaat meerdere plantseizoenen en liep door tot zeker 2025. VolkerWessels treedt op als sponsor, IVN Natuureducatie is verantwoordelijk voor de organisatie.

ASN Bank levert sinds 2019 een financiële bijdrage voor het thema Natuur in de Buurt en specifiek op het onderwerp natuurinclusief bouwen. We kunnen met regelmaat gebruikmaken van hun communicatiekanalen. Ook werken we met ASN Bank en Sprinkl'r samen om alle tuinen in Nederland te vergroenen met Tuiny Forests, Tuiny hagen, Tuiny bloeipakketten en dit jaar ook het Tuiny dak en de gevel. Hiermee proberen we de biodiversiteit een boost te geven, hittestress te verminderen en wateroverlast tegen te gaan. En Tuiny poel is een samenwerking tussen IVN en RAVON met Cruydt-Hoeck als leverancier van de planten en met ondersteuning van ASN Bank.

VolkerWessels en ASN zijn op dit moment onze grootste partners uit de zakelijke markt.

DELTA Energie ondersteunt natuurprojecten via het samenwerkingsverband De Zeeuwse Natuur die allemaal tot doel hebben om meer natuur te maken, kennis over natuur te vergroten en meer mensen natuur te laten beleven. Elk jaar maken zij een aantal projecten mogelijk, zoals bijvoorbeeld het onderwater lespakket, de Tuiny bloeipakketten en ook het planten van bomen.

Met de Groene GGZ bieden we kennis en vouchers op zorglocaties ten behoeve van de versterking van de natuur en benutting van die natuur door cliënten en medewerkers. Zorglocaties leveren hiervoor zelf een bijdrage van € 10.000.

Nationale Postcode Loterij

Sinds 1996 ontvangt IVN Natuureducatie van de Nationale Postcode Loterij jaarlijks een ongeoormerkte bijdrage. Met dit bedrag kunnen wij projecten en activiteiten financieren die anders niet hadden kunnen plaatsvinden. We zijn bijzonder trots en blij met het vertrouwen dat deze voor ons zo belangrijke partner in ons heeft. In 2024 ontvingen we een bedrag van maar liefst € 1.500.000 IVN is ontzettend dankbaar voor deze prachtige financiële bijdrage. Daar zijn wij de deelnemers van de Nationale Postcode Loterij zeer dankbaar voor! Daarnaast hebben we voor Te Gek Groen dit jaar een bijdrage ontvangen van € 1.990.000 voor de komende drie jaar.

Financieel beleid

Algemeen

Continuïteitsreserve

Uitgedrukt als percentage van de personeelslasten is de continuïteitsreserve in 2024 gedaald naar 21,9%. Deze daling is het gevolg van een forse stijging van de loonkosten als gevolg van cao-aanpassingen, in combinatie met een afname van het absolute bedrag van de continuïteitsreserve. Er is onder andere een onttrekking gedaan voor kosten in verband met de sluiting van locatie Woldhuis en het afboeken van de voorraad van de Webwinkel. Ondanks de toevoeging van het begrote positieve resultaat is de reserve per eind 2024 afgenomen naar € 2.516.000.

Om de benodigde omvang van de continuïteitsreserve kwantitatief te onderbouwen, is een risicoanalyse uitgevoerd. Hierbij is gekeken naar mogelijke risico's op het gebied van batenverlies enerzijds, en de verplichting om vaste lasten te blijven voldoen anderzijds. Voor deze analyse zijn per type financier de volgende stappen doorlopen:

- De verwachte baten uit de begroting 2025 als uitgangspunt genomen;
- De mate van zekerheid omtrent de voortzetting van deze baten ingeschat;
- Het geschatte risico op beëindiging van deze baten in een percentage uitgedrukt;
- De verwachte reactietijd na het bekend worden van batenverlies is bepaald.

Op basis van de uitgevoerde risicoanalyse bedraagt de gewenste continuïteitsreserve € 3.000.000. De actuele stand van de reserve komt per eind 2024 lager uit. Afsproken is om dit verschil in de komende vier jaar stapsgewijs te verkleinen door jaarlijks een bedrag te begroten en toe te voegen aan de reserve.

Jaarlijks wordt beoordeeld of de continuïteitsreserve nog aansluit bij het actuele risicoprofiel van de organisatie. Daarbij hanteren we een ondergrens van 20% van de personeelslasten. Eind 2024 voldoen we hier ruimschoots aan.

Managementinformatie

De Buitenste Cirkel van IVN stelt jaarlijks een inhoudelijk plan en een begroting op. Beide worden ter beoordeling en vaststelling voorgelegd aan de Raad van Toezicht. Gedurende het jaar

bewaakt de Buitenste Cirkel de inkomsten en de bestedingen in relatie tot de doelstellingen.

De benodigde informatie is het hele jaar online beschikbaar via het portal AFAS Insite. Daarnaast worden de ontwikkelingen in baten en lasten periodiek besproken aan de hand van de begroting. Op basis daarvan worden rapportages opgesteld en gedeeld met de Raad van Toezicht, die deze tijdens iedere vergadering bespreekt.

Onafhankelijke accountant

Conform de statuten wordt de jaarrekening gecontroleerd door een externe, onafhankelijke accountant. Gedurende het jaar beoordeelt deze accountant de opzet van de administratieve organisatie en de interne beheersingsmaatregelen. Na afloop van het boekjaar vindt de formele controle van de jaarrekening plaats.

Auditcommissie

De auditcommissie bestaat uit drie leden, van wie twee tevens lid zijn van de Raad van Toezicht. De commissie houdt toezicht op de inrichting en werking van de administratieve organisatie, de naleving van relevante wet- en regelgeving, de financiële informatievoorziening en het financiële beleid. De commissie komt vier keer per jaar bijeen.

Risico's en onzekerheden

IVN hanteert een gestructureerde aanpak voor risicomanagement. De organisatie werkt met financiële kwartaalrapportages en stelt daarnaast tweemaal per jaar een uitgebreide risicoanalyse op, die tevens wordt geactualiseerd. In deze analyse worden de risico's geïnventariseerd, de mate van beheersing beoordeeld en de bevindingen besproken met de Raad van Toezicht.

Er wordt per risico gekeken naar de aard, impact en waarschijnlijkheid. De risico's worden verbonden aan verantwoordelijken binnen de organisatie, en waar nodig worden beheersmaatregelen getroffen of doorontwikkeld. De risicobereidheid is overwegend laag: IVN accepteert beperkte risico's, tenzij deze bijdragen aan innovatie of maatschappelijke impact.

Op basis van de laatste actualisatie zijn de volgende vijf risico's als meest impactvol benoemd:

1. Boete of aansprakelijkheid vanwege niet-naleving AVG

De bescherming van persoonsgegevens blijft een belangrijk aandachtspunt. Het niet voldoen aan de eisen van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) kan leiden tot boetes, klachten of reputatieschade.

Maatregelen: De belangrijkste processen waarin persoonsgegevens worden verwerkt zijn in beeld gebracht. Medewerkers worden bewust gemaakt van privacyregels, een aantal medewerkers heeft training gevolgd en er wordt gewerkt aan verdere structurele borging.

Impact: Financiële gevolgen, reputatieschade en verminderde geloofwaardigheid bij partners en achterban.

2. Juridische risico's bij bezwaren, rechtszaken of contracten

Door de toegenomen complexiteit en variatie in subsidieverordeningen, aanbestedingen en contracten neemt het risico op juridische fouten toe. Ontbrekende of onvoldoende juridische toetsing kan leiden tot geschillen, claims of vertraging in de uitvoering van projecten.

Maatregelen: Er wordt gebruikgemaakt van juridische ondersteuning bij grotere of risicovolle contracten. Tegelijkertijd blijft dit een ontwikkelpunt.

Impact: Onvoorzien hoge kosten, verlies van vertrouwen bij opdrachtgevers of stagnatie van projecten.

3. Wegvallen van grote subsidiestromen

Een aanzienlijk deel van de IVN-activiteiten wordt mogelijk gemaakt door subsidies. Fluctuaties of het wegvallen van meerjarige bijdragen vormen daarmee een risico voor de continuïteit van projecten en organisatieonderdelen.

Maatregelen: IVN werkt actief aan het verbreden van de financieringsbasis, onder andere via fondsenwerving, dienstverlening en partnerschappen. Daarnaast hanteert IVN standaard tijdelijke arbeidsovereenkomsten om flexibel te kunnen inspelen op veranderingen in de financieringsstroom.

Impact: Daling van inkomsten, mogelijke personele krimp of herprioritering van activiteiten.

4. Uitval of verloop van cruciale functies

Het wegvallen van sleutelpersonen kan gevolgen hebben voor kennisborging, leiderschap en projectuitvoering.

Maatregelen: In de organisatie wordt aandacht

besteed aan duurzame inzetbaarheid, overdracht van kennis en het creëren van meer rol-overlap waar dat mogelijk is.

Impact: Vertraging in processen, tijdelijke overbelasting van collega's en risico op kwaliteitsverlies.

5. Tarief niet meer verkoopbaar

IVN levert kwaliteit en maatschappelijke waarde, maar in een veranderende markt kunnen opdrachtgevers de tarieven als te hoog ervaren. Maatregelen: Regelmatig worden de proposities en tarieven geëvalueerd. Daarbij is aandacht voor zowel marktconformiteit als kostenefficiëntie.

Impact: Verminderde afname van diensten, druk op omzet en noodzakelijke bijstelling van ambities.

Frauderisico en integriteitsbeleid

IVN onderkent dat fraude en integriteitsschendingen een continu risico vormen voor elke maatschappelijke organisatie, met mogelijke gevolgen voor de financiële positie en reputatie. Hoewel het risico als beperkt wordt ingeschat, is de risicobereidheid op dit gebied nihil.

Maatregelen: Er zijn diverse stappen gezet, waaronder functiescheiding bij financiële processen, autorisatieprocedures en aandacht voor integriteit binnen teams. Vrijwilligers en medewerkers onderschrijven de gedragscode. Daarnaast is voor alle medewerkers en een deel van de vrijwilligers een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) verplicht gesteld. Er is ruimte voor het bespreken van dilemma's en vermoedens van misstanden.

Impact: Aanzienlijke schade aan vertrouwen en reputatie, en mogelijk juridische en financiële gevolgen.

In het verslagjaar zijn er geen incidenten gemeld op het gebied van fraude of integriteit.

Bestuurlijke en financiële richtlijnen

ANBI-status (Algemeen Nut Beogende Instelling)

Vereniging IVN beschikt over de ANBI-status. De doelstellingen en feitelijke werkzaamheden zijn overwegend gericht op het algemeen belang. Door deze status kunnen erfenissen en schenkingen belastingvrij ontvangen worden. Hierdoor komen deze volledig ten goede aan de doelstelling van IVN. Donateurs kunnen

hierdoor ook hun giften, onder bepaalde voorwaarden, als gift opnemen op hun aangifte inkomstenbelasting.

Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF)

Het Centraal Bureau Fondsenwerving is een toezichthoudende organisatie voor alle goede doelen in Nederland. Het CBF ziet toe op het bestuur en het beleid van goede doelen. Om in aanmerking te komen voor het keurmerk wordt de manier waarop gelden verkregen worden beoordeeld, de manier waarop de gelden worden uitgegeven en tenslotte de wijze waarop verslaglegging wordt uitgebracht. Het IVN voldoet aan de gestelde eisen als grote goede doelen organisatie en heeft CBF-erkenning.

Vrijwilligersbeleid

Veel van de leden van IVN worden ingezet als vrijwilliger op de projecten van IVN. De vrijwilliger krijgt daarbij altijd de mogelijkheid om de gemaakte onkosten binnen de daarvoor geldende wettelijke bepalingen vergoed te krijgen. Daarnaast is er een verzekering afgesloten die dekking biedt aan vrijwilligers waar het gaat om schade door ongevallen tijdens het deelnemen aan activiteiten van IVN.

Integriteitsbeleid

IVN heeft een gedragscode 'In veilige handen' opgesteld, die geldt voor alle medewerkers en vrijwilligers. De gedragscode beschrijft eveneens

hoe meldingen worden behandeld. Daarnaast is specifiek voor medewerkers een beleid opgesteld met betrekking tot psychosociale arbeidsbelasting. Dit beleid geldt voor zowel medewerkers als leidinggevenden onderling en in de relatie tussen medewerker en leidinggevende. Binnen IVN is ook het beleid rond de Wet Huis voor Klokkenluiders (WHK) opgesteld. Deze regeling is opgenomen om de drempel tot melden van een misstand zo laag mogelijk te maken en de veiligheid van de melder te waarborgen. De regeling zorgt voor een helder stappenplan dat gevolgd wordt door degene die een misstand wil melden. Er hebben in 2024 geen meldingen plaatsgevonden. Genoemde regelingen zijn beschikbaar op het IVN Intranet.

Missie, Visie en Doelstelling

IVN wil mens en natuur verbinden. Dat doen we door jong en oud te laten beleven hoe leuk, leerzaam én belangrijk natuur is, via natuuractiviteiten, cursussen, projecten en campagnes. Zelf leren en doen staan altijd centraal. Doel is om een natuurbewuste gedragsverandering te bereiken.

Samenvatting financiële resultaten

Vereniging IVN heeft in 2024 een positief exploitatiesaldo behaald van € 285.000. De totale baten bedroegen in 2024 € 19,7 miljoen. Samengevat zijn de baten en lasten als volgt weer te geven:

Bedragen x € 1.000	2024 realisatie	2024 begroting	2023 realisatie
Totale baten	19.684	17.195	18.704
Besteed aan doelstelling	18.338	16.068	17.582
Beheer & Administratie	1.080	990	914
Werving van baten	80	75	71
Financiële baten en lasten	99	40	12
Toevoeging aan continuïteitsreserve	-78	102	167
Toevoeging aan bestemmingsreserve	363		

Tabel 1: staat van baten en lasten

Baten

De totale baten zijn in 2024 gestegen ten opzichte van 2023. Vooral de baten uit subsidies van overheden zijn gestegen.

Bedragen x € 1.000	2024 realisatie	2024 begroting	2023 realisatie
Baten van particulieren	467	350	387
Baten van bedrijven	1.029	450	1.414
Baten van fondsen	451	200	388
Baten van andere not-for-profit organisaties	2.472	2.500	2.843
Baten van loterijorganisaties	2.152	1.500	2.017
Baten van subsidies van overheden	11.996	10.000	10.658
Baten als tegenprestatie	903	2.000	948
Overige baten	124	-	45
Mutatie onderhanden werk	90	195	4
Totale baten	19.684	17.195	18.704

Tabel 2: overzicht baten, incl. materiële projectlasten

Analyse van de continuïteit van de baten

De baten van onze organisatie kennen overwegend een structureel karakter, wat een stevige basis vormt voor de continuïteit van onze activiteiten. Toch zijn er ook bronnen die meer fluctuerend of eenmalig van aard zijn, en waarvan we ons bewust zijn dat deze gepaard gaan met bepaalde risico's. Hieronder geven we een kwalitatieve analyse van de herkomst en het karakter van onze baten.

Baten van particulieren bestaan grotendeels uit ledencontributies. Deze inkomstenstroom is stabiel, jaarlijks terugkerend en relatief goed voorspelbaar. Dankzij een trouwe achterban kunnen we rekenen op een zekere mate van financiële zekerheid vanuit deze bron.

Baten van bedrijven zijn deels afkomstig uit meerjarige samenwerkingen, maar omvatten ook inkomsten uit kortlopende of eenmalige projecten. Deze combinatie maakt deze inkomstenbron deels structureel en deels incidenteel. Hoewel meerjarige partnerships een solide basis bieden, blijft werving van nieuwe zakelijke partners essentieel om de continuïteit van deze baten op peil te houden.

Ook baten van fondsen en not-for-profitorganisaties vertonen een vergelijkbaar beeld: er zijn langdurige relaties die zorgen voor herhaalde bijdragen, naast projectmatige

toekenningen. Het behoud van sterke relaties en het gericht aanvragen van projectsubsidies blijft van belang.

Een bijzondere rol is weggelegd voor de baten uit loterijorganisaties. De ongeoormerkte bijdrage van €1.500.000 van de Nationale Postcode Loterij vormt een stabiele pijler onder onze financiering. Daarnaast ontvingen we in 2024 €600.152 aan geoormerkte bijdragen voor specifieke projecten. De Nationale Postcode Loterij is al jarenlang een gewaardeerde en loyale partner van onze organisatie. Deze relatie geeft vertrouwen voor de toekomst en mag als relatief zeker worden beschouwd, hoewel projectmatige bijdragen uiteraard afhankelijk zijn van jaarlijkse toekenningen.

Bij de baten uit subsidies van overheden zien we een gemengd beeld. Een substantieel deel van deze subsidies wordt jaarlijks toegekend en kan als structureel worden beschouwd. Daarnaast zijn er meerjarige subsidieregelingen die zekerheid bieden voor een langere termijn. Tegelijkertijd onderkennen we dat het huidige politieke klimaat een verhoogde mate van onzekerheid met zich meebrengt, waardoor we rekening houden met een lichte daling ('dipje') in deze inkomstenstroom in de komende jaren. Om die reden blijft het voor ons van strategisch belang om de financieringsbasis verder te verbreden.

Tot slot zijn er baten uit tegenprestaties, zoals inkomsten uit onze webshop en de exploitatie van onze locatie De Veldhoeve. Deze inkomsten zijn hoofdzakelijk afkomstig van particulieren en hebben geen structureel karakter. Ze zijn afhankelijk van bezoekersaantallen, seizoensinvloeden en consumentengedrag, en vormen daarmee een minder stabiele bron van inkomsten.

Samengevat kunnen we stellen dat het grootste deel van onze baten een jaarlijks of meerjarig karakter heeft en daarmee redelijk zeker is. Tegelijkertijd blijven we alert op ontwikkelingen die de continuïteit kunnen beïnvloeden, en zetten we actief in op risicospreiding en het verbreden van onze inkomstenstromen.

Besteed aan doelstellingen

Bedragen x € 1.000	2024 realisatie	2024 begroting	2023 realisatie
Natuur en Gezondheid	1.619	1.163	1.272
Natuur in de Buurt	3.035	3.275	3.583
Kind en Natuur	6.360	5.172	5.660
Natuur en Recreatie	3.127	2.839	3.107
Natuur en Jongeren	1.274	876	958
Vrijwilligers en Educatie	1.892	1.363	1.492
Overige activiteiten	1.031	1.380	1.510
Totale baten besteed aan doelstelling	18.338	16.068	17.582

Tabel 3: overzicht besteding aan doelstellingen, incl. materiële projectlasten

Bestedingspercentage doelstelling

De verhouding tussen de lasten besteed aan de doelstellingen en de totale lasten is in 2024 uitgekomen op 94,0% (2023: 94,7%). Dit ligt iets boven het begrote percentage van 93,8%, waarmee de organisatie erin is geslaagd een groter deel van de beschikbare middelen dan voorzien daadwerkelijk aan haar doelstellingen te besteden.

Percentage wervingskosten

De vereniging is actief op het gebied van werving van fondsen, met baten afkomstig van zowel bedrijven als particulieren. De verhouding tussen lasten en baten uit fondsenwerving is in 2024 gestegen naar 4,1% (2023: 3,2%), wat ruim onder het begrote percentage van 7,5% ligt. De lagere dan begrote fondsenwervingskosten dragen tevens positief bij aan het bestedingspercentage aan de doelstellingen.

Percentage Beheer & Administratie

De kosten van beheer en administratie betreffen de kosten voor directie, financiën, ICT en personeelszaken. Kosten die direct aan projecten kunnen worden toegerekend zijn daarop in mindering gebracht. Deze lasten

worden doorberekend op basis van de tijd die per medewerker aan deze taken wordt besteed. In 2024 bedroegen deze lasten € 1.080.000 en zijn daarmee, uitgedrukt in een percentage van de totale lasten, ten opzichte van 2023 gestegen naar 5,5% (2023: 4,9%). Daarmee is binnen de door de Raad van Toezicht gestelde norm (van 6%) gebleven.

Resultaat en financiële positie

Het boekjaar 2024 is afgesloten met een positief resultaat van € 285.000. De solvabiliteit bedroeg eind 2024 26%, ten opzichte van 30% eind 2023. De current ratio kwam ultimo 2024 uit op 1,26 (2023: 1,29). De kasstroom over 2024 is opgenomen in de jaarrekening. In algemene zin kan worden gesteld dat, na het negatieve resultaat in 2022, de financiële kengetallen in zowel 2023 als 2024 zijn verbeterd. Daarmee is de financiering van de activiteiten van IVN voldoende gewaarborgd.

Toekomst en begroting 2024 Vereniging IVN

Het bestuur heeft vertrouwen in de toekomst van IVN. Naar verwachting zullen de baten in 2025 iets lager uitvallen dan in 2024. De begroting voor 2025 is in november 2024 vastgesteld door de Landelijke Raad van de Vereniging IVN.

Deze begroting is opgebouwd uit reeds toegezegde inkomsten voor 2025, aangevuld met ramingen van verwachte baten. De geraamde exploitatiekosten zijn gebaseerd op de personele

bezetting per eind 2024, waarbij rekening is gehouden met bekende wijzigingen in formatie en arbeidsvoorwaarden. Ook is een inschatting gemaakt van de overige exploitatiekosten.

De materiële projectkosten zijn voor 2025 begroot op € 4.883.000 en zijn opgenomen in onderstaande begroting. Deze kosten zijn volledig toegerekend aan de doelstellingen van IVN, evenals de overige lasten. Voor 2025 wordt een positief resultaat van circa € 101.000 verwacht. Hiermee zal de continuïteitsreserve verder worden aangevuld.

Bedragen x € 1.000	2025 <i>begroting</i>	2024 <i>realisatie</i>	2024 <i>begroting</i>
Totale baten	19.216	19.534	17.195
Besteed aan doelstelling	18.322	18.338	16.068
Beheer & Administratie	766	1.080	990
Werving van baten	57	80	75
Financiële baten & lasten	30	99	40
Toevoeging aan continuïteitsreserve	101	-78	102
Toevoeging aan bestemmingsreserve	-	363	-

Tabel 4: begroting 2025, Vereniging IVN

Bijlagen

1. Verdeling reguliere bijdrage Nationale Postcodeloterij 2024
2. Verdeling reguliere subsidie provincies 2024
3. Subsidie Nationale Parken 2024 – Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Jaarrekening

Balans per 31 december 2024 (na resultaatbestemming)

Bedragen in euro's	ref	31 december 2024	31 december 2023
ACTIVA			
Materiële vaste activa	a	862.513	924.484
Financiële vaste activa	b	-	8.300
Voorraden	c	51.592	143.476
Vorderingen			
Nog te ontvangen projectsubsidies	d	634.062	535.284
Subsidies overheden	e	1.323.839	668.756
Debiteuren en overige subsidies	f	1.232.134	1.134.412
Overige vorderingen en overlopende activa	g	314.241	120.226
		3.504.276	2.458.678
Liquide middelen	h	8.083.089	6.292.557
Totaal		12.501.470	9.827.495
PASSIVA			
Reserves en fondsen			
Continuïteitsreserve	i	2.516.264	2.594.264
Bestemmingsreserves	j	724.339	361.539
		3.240.603	2.955.803
Kortlopende schulden			
Crediteuren		777.678	618.730
Schulden aan groepsmaatschappijen	k	-	8.300
Belasting, sociale premies en pensioen	l	1.130.675	1.186.854
Vooruitontvangen subsidies	m	6.623.977	4.565.724
Overige schulden en overlopende passiva	n	728.537	492.084
		9.260.867	6.871.692
Totaal		12.501.470	9.827.495

Staat van baten en lasten 2024

Bedragen in euro's	ref	2024 Realisatie	2024 Begroting	2023 Realisatie
Baten				
Baten van particulieren	a	467.445	350.000	386.805
Baten van bedrijven		1.028.814	450.000	1.414.148
Baten van fondsen		450.480	200.000	387.895
Baten van andere not-for-profit organisaties		2.472.163	2.500.000	2.842.522
Baten van loterijorganisaties	b	2.152.334	1.500.000	2.016.500
Baten van subsidies van overheden	c	11.996.125	10.000.000	10.658.129
Som van de geworven baten		18.567.361	15.000.000	17.705.999
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en diensten	d	902.521	2.000.000	948.071
Overige baten		124.316	-	44.964
Mutatie onderhanden werk personeel		90.322	195.000	4.946
Totaal baten		19.684.520	17.195.000	18.703.980
Lasten	e			
<i>Besteed aan doelstellingen</i>				
Natuur en gezondheid		1.619.260	1.163.000	1.271.557
Natuur in de buurt		3.034.961	3.275.000	3.583.089
Kind en natuur		6.359.665	5.172.000	5.659.926
Natuur en recreatie		3.126.652	2.839.000	3.106.982
Jongeren		1.274.500	876.000	958.285
Vrijwilligers en educatie		1.892.495	1.363.000	1.491.661
Overig		1.030.602	1.380.000	1.509.947
Totaal besteed aan doelstellingen		18.338.135	16.068.000	17.581.447
Kosten beheer en administratie		1.080.008	990.000	914.111
Werving baten		80.448	75.000	70.898
Totaal lasten		19.498.591	17.133.000	18.566.456
Saldo baten en lasten voor financiële baten en lasten		185.929	62.000	137.524
Financiële baten		100.569	40.000	11.677
Financiële lasten		(1.700)	-	-
Saldo financiële baten en lasten		98.869	40.000	11.677
Saldo baten en lasten		284.798	102.000	149.201
Bestedingspercentage lasten		94,0%	93,4%	94,7%
Percentage beheer & administratie		5,5%	5,8%	4,9%
Resultaatbestemming				
Continuïteitsreserve		(78.000)		167.343
Reserve Meerjarenvisie		-		(53.479)
Reserve IVN in beweging		279.670		-
Reserve Investeringsbudget		74.898		-
Reserve Natuurontdekkers		3.122		(469)
Reserve Woesteland		1.794		(916)
Reserve Scharrelkids		3.314		36.722
Totaal		284.798		149.201

Kasstroomoverzicht 2024

Bedragen in euro's	2024	2023
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat	284.798	149.201
Afschrijvingen	172.243	171.466
	457.041	320.667
Mutatie financiële vaste activa	8.300	51.280
Bruto kasstroom uit operationele activiteiten	465.341	371.947
Mutatie voorraden	91.885	20.544
Mutatie vorderingen en overlopende activa	(1.045.596)	691.440
Mutatie kortlopende schulden	2.389.175	(1.511.980)
<i>Verandering in werkkapitaal</i>	1.435.464	(799.996)
Kasstroom uit operationele activiteiten	1.900.805	(428.049)
Investerings in materiële vaste activa	(122.244)	(147.027)
Desinvesteringen van materiële vaste activa	11.971	-
Bruto kasstroom uit investeringsactiviteiten	(110.273)	(147.027)
Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten	1.790.532	(575.076)
Liquide middelen per 1 januari	6.292.557	6.867.633
Liquide middelen per 31 december	8.083.089	6.292.557
Toename (+) / afname (-) geldmiddelen	1.790.532	(575.076)

Toelichting op de balans en staat van baten en lasten

a Algemene toelichting

Activiteiten

De activiteiten van Vereniging IVN bestaan uit het uitvoeren van projecten rondom NME en duurzaamheid. Het betreffen zowel educatieve projecten, bewustwordingscampagnes als uitvoerende educatieve taken.

De doelstelling van IVN is om jong en oud te laten beleven hoe leuk, gezond en belangrijk natuur is. Dat doen we met natuuractiviteiten, cursussen, projecten en campagnes. Zelf leren en doen staat altijd centraal.

Vestigingsadres

Vereniging IVN is gevestigd te Amsterdam en bij de Kamer van Koophandel geregistreerd onder nummer 34147938.

Governance

De ca. 160 plaatselijke afdelingen van de leden van IVN zijn volledig autonoom. Deze afdelingen worden derhalve niet meegeconsolideerd.

Overig

IVN is een erkend goed doel. De jaarrekening van Vereniging IVN over 2024 is derhalve opgesteld volgens de Richtlijn Jaarverslaggeving Fondsenwervende Instellingen (RJ 650). De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van rente zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, heeft de directie van Vereniging IVN zich over verschillende zaken een oordeel gevormd en schattingen gemaakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

b Grondslagen van waardering

Algemeen

Voorzover onderstaand niet anders is aangegeven worden activa en passiva gewaardeerd op verkrijgingsprijs of nominale waarde.

De jaarrekening is opgesteld conform de Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen, onderdeel van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de organisatie.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs onder aftrek van lineair berekende afschrijvingen gebaseerd op de economische levensduur. Bij de waardering van de materiële vaste activa wordt jaarlijks beoordeeld of er aanwijzingen zijn voor duurzame waardeverminderingen.

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen de historische kostprijs rekening houdend met eventuele incurantheid. Indien de verwachting is dat de opbrengstwaarde lager is dan de historische kostprijs wordt de waardering hierop aangepast.

Nog te ontvangen projectsubsidies

Hieronder zijn de bestede uren en materiële lasten van onderhanden projecten per 31 december 2024 opgenomen. Het betreft het saldo van gerealiseerde projectlasten en reeds gedeclareerde baten. Een voorziening wordt gevormd voor projecten waarvan de verwachting is dat bij afronding de lasten hoger zullen zijn dan de baten. Indien de reeds gedeclareerde baten hoger zijn dan de lasten is het saldo opgenomen onder vooruitontvangen subsidies.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde met een eventuele voorziening voor oninbaarheid.

Liquide middelen

Waardering van liquide middelen vindt plaats tegen nominale waarde.

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve dient als buffer om verplichtingen na te kunnen komen in financieel moeilijkere tijden. Jaarlijks wordt de continuïteitsreserve verhoogd met een deel van het batig saldo danwel wordt een eventueel negatief saldo hierop in mindering gebracht.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. Voor voorzienbare verliezen op onderhanden projecten wordt een voorziening getroffen die wordt opgenomen onder het onderhanden werk.

c Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als verschil tussen de aan het boekjaar toegerekende baten en lasten. De lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop zij betrekking hebben. Verliezen worden verantwoord zodra deze voorzienbaar zijn.

Opbrengstverantwoording

De baten omvat de opbrengsten uit levering van goederen en diensten en gerealiseerde projectopbrengsten uit hoofde van onderhanden projecten onder aftrek van over de omzet geheven belastingen.

Aandeel in acties van derden (NPL)

De reguliere uitkeringen welke voortvloeien uit de opbrengst van de Nationale Postcode Loterij worden als baten verantwoord in het jaar waarin deze uitkeringen worden ontvangen. Eventuele eenmalige uitkeringen van de Nationale Postcode Loterij worden evenredig met de gemaakte kosten in het betreffende jaar als baten verantwoord.

Baten uit subsidies en overige projectbaten

Baten en lasten van projecten worden toegerekend aan het jaar waarin het project wordt uitgevoerd. Meerjarige projecten worden in de exploitatie opgenomen in het jaar van afronding van het project. Projectverliezen worden genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

Verdeling van de lasten

In overeenstemming met RJ 650 worden de lasten verdeeld over de activiteiten.

Kosten beheer en administratie

De kosten van beheer en administratie worden berekend conform GDN-Richtlijnen. Vereniging IVN hanteert een norm van 6% voor de kosten beheer en administratie.

Pensioenen

De pensioenregeling welke van toepassing is voor medewerkers van Vereniging IVN is verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

De pensioenregeling is ondergebracht bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn. Dit betreft een collectieve middelloonregeling waarbij de premie gedeeld wordt tussen werkgever en werknemer. Het bestuur van het fonds beslist jaarlijks of er indexatie plaatsvindt. De actuele dekkingsgraad van december 2024 is 109,5%.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Afschrijvingskosten worden separaat opgenomen in de winst- en verliesrekening. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Onderhanden projecten

De projectopbrengsten en projectkosten worden conform de algemene resultaatbepalingen vastgesteld in de periode waarover gerapporteerd wordt.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houden met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Belastingen

Vereniging IVN is vrijgesteld van vennootschapsbelasting.

Toelichting op de balans

a Materiële vaste activa

	Verbouwing	Inventaris	ICT	Totaal
Aanschafwaarde				
Stand per 1 januari	545.931	670.775	1.644.930	2.861.636
Investeringsen	-	8.264	113.980	122.244
Desinvesteringsen	-	(4.954)	(7.017)	(11.971)
Stand per 31 december	545.931	674.085	1.751.893	2.971.909
Afschrijvingen				
Stand per 1 januari	161.797	436.890	1.338.466	1.937.153
Afschrijvingen	30.099	40.714	112.429	183.241
Desinvesteringsen	-	(3.982)	(7.017)	(10.998)
Stand per 31 december	191.896	473.622	1.443.878	2.109.396
Boekwaarde				
Aanschafwaarde	545.931	674.085	1.751.893	2.971.909
Cumulatieve afschrijving	191.896	473.622	1.443.878	2.109.396
Boekwaarde per 31 december 2024	354.035	200.463	308.015	862.513
Afschrijvingspercentages	5%	5% - 10%	20%	

b Financiële vaste activa

	2024	2023
Saldo per 1 januari	8.300	59.580
Verkoop deelneming	-	(51.280)
Liquidatie deelneming	(8.300)	-
Resultaat lopend boekjaar	-	-
Saldo per 31 december	-	8.300

Dit betreft een 100% belang in Woldhuis Exploitatie B.V. Deze vennootschap is opgericht op 26 april 2017 en opgeheven zonder baten eind 2024.

c Voorraden

Betreft de voorraad van de webwinkel.

d Nog te ontvangen projectsubsidies

	31-12-2024	31-12-2023
Personele kosten	491.194	325.450
Materiële kosten	142.868	209.834
	634.062	535.284

Dit betreft de ultimo boekjaar onderhanden projecten (hierna OHW), waarvan de bestede uren en kosten hoger zijn dan de reeds ontvangen opbrengsten. Het overige OHW betreft projecten waarbij meer opbrengsten zijn ontvangen dan de bestede uren en kosten.

e	Subsidies overheden	31-12-2024	31-12-2023
	Vorderingen uit hoofde van subsidies van overheden	1.323.839	668.756
		1.323.839	668.756
	Deze vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.		
f	Debiteuren en overige subsidies		
	Vorderingen op debiteuren	1.232.134	1.134.412
		1.232.134	1.134.412
g	Overige vorderingen en overlopende activa		
	Omzetbelasting	180.697	-
	Overige vorderingen en overlopende activa	133.544	120.226
		314.241	120.226
h	Liquide middelen		
	De liquide middelen staan volledig ter vrije beschikking.		
i	Continuïteitsreserve	2024	2023
	Saldo per 1 januari	2.594.264	2.426.921
	Onttrekking	(180.000)	-
	Toevoeging	102.000	167.343
	Saldo per 31 december	2.516.264	2.594.264

De continuïteitsreserve is, conform RJ 650, gevormd ter dekking van kortetermijnrisico's en om te waarborgen dat IVN ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. Een nadere toelichting op de berekening van de gewenste hoogte van deze reserve is opgenomen in het hoofdstuk Financieel beleid van het bestuursverslag.

j	Bestemmingsreserves		
	Bestemmingsreserve Meerjarenvisie	2024	2023
	Saldo per 1 januari	21.521	75.000
	Onttrekking	-	-
	Toevoeging	-	(53.479)
	Saldo per 31 december	21.521	21.521

De Bestemmingsreserve Meerjarenvisie is een reserve die wordt gebruikt voor grotere projecten die niet vanuit reguliere middelen worden gefinancierd maar wel nodig zijn voor de benodigde 'systeemverandering'. Het gaat hier specifiek om projecten die bijdragen aan onze doelstelling op langere termijn.

Bestemmingsreserve IVN in beweging

	2024	2023
Saldo per 1 januari	-	-
Onttrekking	-	-
Toevoeging	279.670	-
Saldo per 31 december	279.670	-

Bestemmingsreserve IVN in beweging is bedoeld om investeringen te dekken op onder meer het gebied van ICT (waaronder CRM systeem), juridische zaken, personeelsontwikkeling en procesoptimalisatie met als doel samen met minder moeite meer impact te kunnen maken.

Bestemmingsreserve Investeringsbudget

	2024	2023
Saldo per 1 januari	-	-
Onttrekking	-	-
Toevoeging	74.898	-
Saldo per 31 december	74.898	-

Deze bestemmingsreserve is in 2024 gevormd om onze impact te kunnen vergroten. Impact maken we door werk dat bijdraagt aan onze missie. Dat doen we via werken met nieuwe en meerdere partners (publiek/privaat) en hiervoor zoeken we naar meer diverse meerjarige programma's en financiering. Werkzaamheden die hieraan bijdragen en niet (volledig) door een opdrachtgever gefinancierd kunnen worden komen voor dit budget in aanmerking.

Bestemmingsreserve verenigingsactiviteiten

	2024	2023
Saldo per 1 januari	233.221	233.221
Onttrekking	-	-
Toevoeging	-	-
Saldo per 31 december	233.221	233.221

De Bestemmingsreserve verenigingsactiviteiten is de algemene reserve van de voormalige vereniging. De reserve wordt ingezet voor de continuïteit van de ondersteuning van afdelingen en leden van de landelijke vereniging.

Bestemmingsreserve Natuurontdekkers

	2024	2023
Saldo per 1 januari	30.719	31.188
Onttrekking	-	(469)
Toevoeging	3.122	-
Saldo per 31 december	33.841	30.719

In 2021 heeft de Stichting Natuurontdekkers besloten hun activiteiten onder te brengen bij Vereniging IVN en daarmee hun eigen stichting te beëindigen. Het saldo van de financiële baten en lasten uit deze activiteiten wordt jaarlijkse aan de reserve toegevoegd of onttrokken.

Bestemmingsreserve Woesteland	2024	2023
Saldo per 1 januari	3.255	4.171
Onttrekking	-	(916)
Toevoeging	1.794	-
Saldo per 31 december	5.049	3.255

Woesteland is de jongerenafdeling van IVN. Het is een werkgroep en dus onderdeel van de landelijke vereniging. Hiermee worden de financiële baten en lasten meegenomen in de jaarrekening van de vereniging.

Bestemmingsreserve Scharrelkids	2024	2023
Saldo per 1 januari	72.825	36.103
Onttrekking	(7.950)	-
Toevoeging	11.264	36.722
Saldo per 31 december	76.139	72.825

In 2013 heeft het landelijk bestuur van de voormalige vereniging besloten om een deel van de geworven baten uit fondsenwerving te reserveren ten behoeve van projecten en activiteiten binnen het thema Kind & Natuur.

<i>k</i> Schulden aan groepsmaatschappijen	31-12-2024	31-12-2023
Woldhuis Exploitatie B.V.	-	8.300
	-	8.300
<i>l</i> Belasting, sociale premies en pensioen		
Loonheffingen	686.940	619.721
Pensioenpremie	435.204	377.170
Toeristenbelasting	8.531	7.591
Omzetbelasting	-	182.372
	1.130.675	1.186.854
<i>m</i> Vooruitontvangen subsidies		
Overige Projectsubsidies	6.623.977	4.565.724
	6.623.977	4.565.724
<i>n</i> Overige schulden en overlopende passiva		
Vakantiegeld- en dagen	412.232	391.056
Overige	316.305	101.028
	728.537	492.084

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Voor de huur van kantoren zijn overeenkomsten afgesloten waarvan de verplichtingen in 2025 per maand € 45.087 bedragen. De omvang van de verplichtingen met een looptijd korter dan 1 jaar bedraagt € 436.863. Langer dan 1 jaar bedraagt de omvang van de verplichtingen € 1.306.853.

Toelichting op de staat van baten en lasten

	2024 Realisatie	2023 Realisatie
a Baten van particulieren		
Contributies leden	384.712	375.155
Donaties	82.733	11.650
	<u>467.445</u>	<u>386.805</u>

b Baten van loterijorganisaties

Nationale Postcode Loterij - Reguliere bijdrage	1.500.000	1.350.000
Nationale Postcode Loterij - Extra projectbijdragen	652.334	666.500
	<u>2.152.334</u>	<u>2.016.500</u>

De besteding van de reguliere bijdrage van de Nationale Postcode Loterij wordt in bijlage 1 toegelicht.

c Baten van subsidies van overheden

c.1 Subsidie Provincies regulier	3.359.699	3.054.242
c.2 Subsidie Ministerie LVM inzake Nationale Parken	1.300.000	1.159.601
c.3 Overige subsidies overheden	7.336.426	6.444.286
	<u>11.996.125</u>	<u>10.658.129</u>

c.1 Subsidie Provincies regulier

Dit betreft de Provinciale subsidies die ten behoeve van de regionale activiteiten jaarlijks worden toegekend. De verdeling van deze subsidies wordt in bijlage 2 toegelicht. De overige subsidies die door Provincies zijn toegekend zijn opgenomen onder de 'overige subsidies overheden'.

c.2 Subsidie Ministerie LVM inzake Nationale Parken

Dit betreft de subsidie van het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur ten behoeve van onze activiteiten in de Nationale Parken. De besteding van deze subsidie wordt in bijlage 3 toegelicht.

c.3 Overige subsidies overheden

Subsidies gemeenten	2.878.965	2.656.380
Projectsubsidies provincies	1.619.348	1.715.635
Overige subsidies overheden	2.931.893	2.072.271
	<u>7.430.206</u>	<u>6.444.286</u>

d Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en diensten

Bijdragen deelnemers	302.201	155.385
Omzet accommodaties	584.798	660.553
d.1 Brutomarge webwinkel	15.522	132.133
	<u>902.521</u>	<u>948.071</u>

d.1 Brutomarge webwinkel

Omzet webwinkel	175.467	343.344
Kostprijs omzet webwinkel	(159.945)	(211.211)
Brutomarge webwinkel	<u>15.522</u>	<u>132.133</u>

e **Kosten beheer & administratie**

Bij het opstellen van de jaarrekening worden de bepalingen van RJ 650 toegepast omdat IVN als fondsenwervende instelling onder de werking van deze richtlijn valt. De richtlijn schrijft voor dat inzicht wordt gegeven in de bestedingen van de organisatie aan de doelstelling en aan kosten van beheer & administratie alsmede wervingskosten.

In verband hiermee is per functiegroep beoordeeld in welke mate er aan deze verschillende categorieën tijd wordt besteed. Daaruit is onderstaande verdeling voortgekomen:

Urenbesteding	Doelstelling	Kosten beheer & administratie	Wervingskosten
Management & Directie	80%	10%	10%
Projectmanagement	100%	0%	0%
Officemanagement	90%	10%	0%
Communicatie	100%	0%	0%
Fondsenwerving	0%	0%	100%
Financiën, ICT, P&O	50%	50%	0%

In de kostenverdeelstaat worden de direct en indirect toerekenbare kosten toegewezen aan de doelstelling, kosten beheer & administratie en wervingskosten. De direct toewijsbare kosten voor de doelstelling zijn alle materiële kosten voor de projecten. De niet direct toerekenbare kosten worden op basis van de relatieve urenbesteding per categorie toegerekend aan de drie categorieën, zoals weergegeven in onderstaand overzicht:

Besteding Bedragen in euro's	Natuur en gezondheid	Natuur in de buurt	Kind en natuur	Natuur en recreatie	Jongeren	Vrijwilligers en educatie	Overig
Salarissen en sociale lasten	881.327	1.651.859	3.461.418	1.701.764	693.681	1.030.041	560.933
Pensioenlasten	73.676	138.090	289.363	142.262	57.989	86.108	46.892
Overige personeelskosten	65.282	122.358	256.398	126.055	51.383	76.298	41.550
Afschrijvingen	10.902	20.434	42.818	21.051	8.581	12.742	6.939
Huisvestingskosten	61.888	115.995	243.064	119.500	48.711	72.331	39.389
Kantoor en algemene kosten	54.061	101.326	212.326	104.387	42.551	63.183	34.408
Directe (materiële) kosten	472.124	884.899	1.854.278	911.633	371.604	551.792	300.491
Totaal	1.619.260	3.034.961	6.359.665	3.126.652	1.274.500	1.892.495	1.030.602

Besteding	Doelstelling	Wervings- kosten	Beheer & administratie	Totaal werke- lijk 2024	Totaal be- groot 2024	Totaal werke- lijk 2023
Salarissen en sociale lasten	9.981.023	43.786	587.824	10.612.633	10.312.000	9.446.196
Pensioenlasten	834.380	3.660	49.140	887.180	897.000	768.171
Overige personeelskosten	739.324	3.243	43.542	786.109	675.000	904.824
Afschrijvingen	123.467	542	7.271	131.280	165.000	137.790
Huisvestingskosten	700.878	3.075	41.277	745.230	650.000	699.125
Kantoor en algemene kosten	612.242	2.686	36.057	650.985	600.000	653.671
Directe (materiële) kosten	5.346.821	23.456	314.897	5.685.174	3.834.000	5.956.679
Totaal	18.338.135	80.448	1.080.008	19.498.591	17.133.000	18.566.456

De kosten van beheer en administratie voor 2024 in relatie tot de totale kosten bedraagt 5,5 % (2023: 4,9%). De doelstelling van IVN om onder de norm van 6% te blijven is in 2024 derhalve gehaald. Gedurende 2024 was het aantal FTE 138,56 (2023: 138,09)

De verhouding tussen de lasten besteed aan de doelstellingen en de totale lasten is in 2024 uitgekomen op 94,0% (2023: 94,7%). Dit ligt iets boven het begrote percentage van 93,8%. De verhouding tussen lasten en baten uit fondsenwerving is in 2024 gestegen naar 4,1% (2023: 3,2%), wat ruim onder het begrote percentage van 7,5% ligt.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die invloed hebben op de jaarrekening.

Regeling bezoldiging directeurs van goededoelenorganisaties

Bezoldiging directie

De Raad van Toezicht heeft op advies van de auditcommissie het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directie beloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het beleid wordt periodiek geactualiseerd. De laatste evaluatie was in 2024.

Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt vereniging IVN de Regeling beloning directeurs van goede doelenorganisaties (zie www.goededoelennederland.nl). De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. De weging van de situatie bij Vereniging IVN vond plaats door de auditcommissie. Dit leidde tot een zogenaamde BSD-score van > 491 punten met een maximaal jaarinkomen van € 187.861 per 1 juli 2024.

Het voor de toetsing, aan de geldende maxima, relevante werkelijke jaarinkomen van de directie bedroeg EUR 132.855 voor J. Dijstelbloem (1 fte – 12 maanden). Deze beloning bleef binnen de geldende maxima.

Het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellingsen, de werkgeversbijdrage pensioen, de pensioencompensatie en de overige beloningen op termijn bleven voor de heer J. Dijstelbloem, met een bedrag van € 155.593 binnen het in de regeling opgenomen maximumbedrag van € 232.947 per 1 juli 2024.

De belaste vergoedingen/bijtellingsen, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn stonden bovendien in een redelijke verhouding tot het jaarinkomen.

De hoogte en samenstelling van de bezoldiging worden hieronder toegelicht.

Bezoldiging directie

Bezoldiging directie 2024	
Naam	J. Dijstelbloem
Functie	Algemeen directeur
Dienstverband	
Aard (looptijd)	Onbepaald
Uren	36,0
Parttime percentage	100
Periode	01/01 t/m 31/12
Bezoldiging (EUR)	
<i>Jaarinkomen</i>	
Bruto loon / salaris	113.586
Vakantiegeld	9.087
Vaste eindejaarsuitkering	10.182
Totaal	132.855
Belaste vergoedingen / bijtellingsen	7.442
Pensioenlasten (wg)	15.296
Totaal bezoldiging 2024	155.593

Het jaarinkomen van de individuele directieleden (in loondienst) blijft binnen het maximum van EUR 187.8861 (1 FTE/12 mnd.) volgens de Regeling beloning directeurs van goededoelenorganisaties. Ook het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellingsen, de pensioenlasten, de pensioencompensatie en de overige beloningen op termijn samen, blijven binnen het in de regeling opgenomen maximum van EUR 232.947 per jaar.

WNT-verantwoording 2024 Vereniging IVN

De WNT is van toepassing op Vereniging IVN. Het voor Vereniging IVN toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000 (Algemeen bezoldigingsmaximum uit "WNT Bezoldigingsmaxima 2024").

Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Gegevens 2024	J. Dijstelbloem
Functiegegevens	Algemeen directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	140.297
Beloningen betaalbaar op termijn	15.296
Subtotaal	155.593
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bed	N.v.t.
Bezoldiging	155.593
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t. N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Gegevens 2023	J.G. de Jong	R. Meijers
Functiegegevens	Algemeen directeur	Algemeen directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 - 31/07	08/07 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	0,7
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	73.212	24.852
Beloningen betaalbaar op termijn	8.468	2.429
Subtotaal	81.680	27.281
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	129.523	72.454
Bezoldiging	81.680	27.281

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder

Topfunctionarissen inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder

Gegevens 2024	
Naam topfunctionaris	Functie
Hans Gillissen	Voorzitter Raad van Toezicht
Saskia de Jonge	Vicevoorzitter Raad van Toezicht
Rolf Boersma	Lid Raad van Toezicht
Janneken Sprangers	Lid Raad van Toezicht
Bart Franken	Lid Raad van Toezicht
Jurre Mulder	Lid Raad van Toezicht
Jetske van den Bijtel	Lid Raad van Toezicht
Boudewijn Kanen	Lid Raad van Toezicht

Resultaatbestemming

De Raad van Toezicht heeft de door de Raad van Bestuur voorgestelde resultaatbestemming zoals opgenomen in de jaarrekening en weergegeven in de staat van baten en lasten 2024 goedgekeurd.

Amsterdam, 30 juni 2025

Bestuur

Jan Dijstelbloem

Raad van Toezicht

Rolf Boersma
Saskia de Jonge
Bart Franken
Boudewijn Kanen
Jurre Mulder
Jetske van den Bijtel
Carolien Bijen

Origineel getekend door Jan Dijstelbloem namens de Raad van Bestuur en de leden van de Raad van Toezicht.

Bijlage 1

Verdeling reguliere bijdrage Nationale PostcodeLoterij 2024

	2024	2023
Inhoudelijke speerpunten	426.900	470.000
Kind en Natuur	85.130	162.000
Jongeren	63.130	73.000
Natuur in de Buurt	-	20.000
Natuur en Gezondheid	-	45.000
Natuur en Recreatie	73.880	70.000
Cursushuis / Natuuracademie online	45.130	50.000
Dagelijkse leefomgeving; wonen, werken, zorgen	119.630	-
Nationale Parken	40.000	40.000
Natuur, klimaat & duurzaamheid	-	10.000
Campagnes	220.650	215.000
Overig campagnes o.a. modderdag, hartje winter	25.130	30.000
Buitenlesdag	20.130	35.000
Week van de Natuur	45.130	-
Hartje Winter	-	-
Slootjesdagen	-	-
Fete de la Nature	-	-
Voorjaarscampagnes	45.130	100.000
Najaarscampagne	85.130	50.000
Marketing & Communicatie	472.450	470.000
Corporate Communicatie	60.130	65.000
Interne communicatie	20.130	25.000
Pers, PR & Lobby	45.130	55.000
Website	68.130	70.000
Digital	65.130	75.000
Systeem/CRM	77.130	50.000
Fondsenwerving	-	5.000
Mens en Natuur	80.130	75.000
Op Padcast Natuurgidsen	-	-
Route app	40.140	25.000
Lokale PR en werving	5.270	5.000
Ledenwervingsacties	11.130	20.000
Functioneren van de Vereniging	230.000	190.000
Samen meer Bereiken	-	25.000
Ledenservice en -administratie	100.000	100.000
Ledenpanel	-	5.000
Besturing IVN	10.000	10.000
Secretaris	25.000	25.000
Voorzittersdag	-	-
Training vertrouwenspersonen	-	5.000
Kind en Natuur: Natuurontdekkers	-	-
Bestuurlijke projecten	35.000	-
Verzekering	20.000	20.000
Vrijwilligerscirkel	40.000	-
Regionale bijdragen	-	5.000
Totaal besteed	1.350.000	1.350.000
Extra bijdrage 2024*	150.000	-
Totaal reguliere bijdrage Nationale PostcodeLoterij	1.500.000	1.350.000

* In 2025 hebben wij van de Nationale PostcodeLoterij 1.500.000 ontvangen als ongeoormerkte bijdrage. In de begroting en uitvoering in 2024 is gestuurd op een bijdrage van 1.350.000
Het bedrag van 150.000 zal in 2025 worden aangewend voor het versterken van onze organisatie en het vergroten van onze impact.

Bijlage 2

Verdeling reguliere subsidie provincies 2024

In onderstaand overzicht staan de bedragen vermeld overeenkomstig de subsidieaanvragen en subsidiebeschikkingen voor reguliere jaarlijkse subsidies van de verschillende provincies.

	2024	2023
Provincie Drenthe	385.783	385.407
Provincie Flevoland	165.195	158.384
Provincie Fryslân	243.004	192.900
Provincie Gelderland	321.071	304.269
Provincie Groningen	141.400	134.500
Provincie Limburg	273.992	260.945
Provincie Noord-Brabant	183.840	178.659
Provincie Noord-Holland	178.000	194.000
Provincie Utrecht	222.326	212.904
Provincie Zeeland	815.166	702.624
Provincie Zuid Holland	429.922	329.650
	3.359.699	3.054.242

Bijlage 3

Subsidie Nationale Parken 2024 - Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

In de kolom toezegging zijn de bedragen vermeld overeenkomstig de aanvraag en de brief van het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (kenmerk DGNV / 46104706, verplichtingnummer: 1400014326)

In de kolom besteed zijn de werkelijke bestede en ingehuurde uren vermeld met daarnaast de omrekening in geld tegen normtarieven.

	Toeze ^g ging	Besteed door IVN	
	euro	uren	euro
Lauwersmeer	67.263	732	67.283
Schiermonnikoog	55.000	562	55.010
De Alde Feanen	55.000	563	55.090
Drents-Friese Wold	55.000	562	54.992
Dwingelderveld	55.000	562	54.992
Drentsche Aa	67.263	731	67.244
Weerribben-Wieden	67.224	744	67.232
De Sallandse Heuvelrug	62.788	723	62.832
De Hoge Veluwe	55.000	563	55.041
Utrechtse Heuvelrug	55.000	562	54.992
Duinen van Texel	55.000	564	55.139
Zuid-Kennemerland	71.303	730	71.431
Oosterschelde	134.002	1.518	134.062
De Biesbosch	55.000	576	55.001
De Loonse en Drunense Duinen	59.256	687	59.345
De Groote Peel	55.000	599	55.314
De Maasduinen	55.000	571	54.631
De Meinweg	55.000	611	54.912
Grenspark De Zoom-Kalmthoutse Heide	55.000	570	55.114
Landelijke ondersteuning	55.901	560	54.796
Nieuw Land	55.000	571	55.872
	1.300.000	13.861	1.300.325

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht en het bestuur van IVN, Instituut voor Natuureducatie en duurzaamheid

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van IVN, Instituut voor Natuureducatie en duurzaamheid (hierna: IVN) te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van IVN op 31 december 2024 en van het resultaat over 2024 in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 Fondsenwervende organisaties (hierna: RJ 650) en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (hierna: WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2024;
2. de staat van baten en lasten over 2024; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van IVN zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, die bestaat uit:

- bestuursverslag;
- overige gegevens;
- bijlage 1: Verdeling reguliere bijdrage Nationale Postcode Loterij 2024;
- bijlage 2: Verdeling reguliere subsidies provincies 2024;
- bijlage 3: Subsidie Nationale Parken 2024 – Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van RJ 650 is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in RJ 650 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met RJ 650.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met RJ 650 en de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vereniging in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vereniging te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vereniging.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een vereniging haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 30 juni 2025

Forvis Mazars N.V.

Origineel was getekend door drs. M. van Dijk RA